

Izaja vsak dan razen nedelj in praznikov.
Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredništvo in upravniški prostori:
2657 S. Lawndale Ave.

Office of Publication:
2657 South Lawndale Ave.
Telephone, Rockwell 4904

LETO—YEAR XXV.

Cena lista
je \$6.00

Entered as second-class matter January 23, 1910, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

Chicago, Ill., sobota, 27. februarja (Feb. 27), 1932.

Subscription \$6.00
Yearly

STEV.—NUMBER 49

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

Kitajska pripravljena na aktivni odpor

Kitajci bodo napeli vse sile da ustavijo japonske vojne akcije. Študenti vstopajo v velikem številu v kitajsko armado. Materialna škoda v Sangaju znaša 25 milijonov dolarjev

Sangaj, 26. febr. — Dr. C. T. Wang, bivši kitajski minister za zunanje zadeve, ki je bil prisiljen resignirati, ker se je zavzel za pravno politiko napram Japoniki, je včeraj podal značilno izjavo, ki kaže, da je kitajski narod pripravljen na odločen odpor proti japonski militaristični akciji.

"Kitajski narod je pokazal veliko potrpežljivost napram zatiranim in napadanim japonskim akcijam, toda mera potrpežljivosti je sedaj polna," je dejal Wang. "Kitajska je danes prepričana, da pravna politika ni omejila japonskih militarističnih aktivnosti, temveč je imela nasproten učinek. Odprt in odločen odpor je edin izhod."

"Da je kitajski narod pripravljen na odpor, je razvidno iz finančne podpore, s katero vzdržuje devetnajsto armado, ki brani Sangaj pred japonskimi napadi. Ta podpora prihaja z vseh strani Kitajske in tudi od Kitajcev v inozemstvu."

Brutalnosti japonskih militaristov, ki napadajo tudi civilno prebivalstvo, so izzvale silno ogorčenje med Kitajci. Kitajska ni bila nikdar agresivna napram drugim narodom, toda zgodovina kaže, da so Kitajci vselej uspešno odbili zunanje napade. Možnost obstaja, da se bo sedanja vojna situacija razširila na vsa Kitajska, ali pa vsaj na severni del države. Kitajska bo morda skušala tudi dobiti nazaj Mandžurijo potom militaristične akcije."

Vesti iz Kiangse se glase, da je veliko število dijakov vstopilo v Kaisekovo armado, ki jo tvorijo večinoma mladi fantje iz provinc severne Kitajske. Edini element, ki ne podpira vlade v njenem odporu proti Japoniki, so komunisti v provincih Hunan in Hupeh, toda znano je tudi, da je ne bodo ovirali pri njenih akcijah.

Washington, D. C., 26. febr. — Ameriški trgovski zastopnik v Sangaju Julian Arnold je včeraj informiral Washington, da trgovinski odnosi med Kitajsko in Ameriko niso utrpeli velike škode vsled japonsko-kitajskega konflikta v Sangaju. "Velike militaristične operacije v Čapeju in Wusungu," pravi Arnold, "niso bile trgovinske aktivnosti pretrgane z ostalo Kitajsko."

Arnold tudi poroča, da je bilo krug osemsto tovarov in delavnic razdejanih v kitajski četrti v Sangaju in Yangtzeju, odkar so v teku bitke med Kitajci in Japonci. Materialna škoda je preračunana na \$25,000,000.

Japonske intrige proti sovjetom
Moskva, 26. febr. — Sovjetska častniška agentura Tass poroča iz Peipinga, da so Japonci najeli generala Kosmina, voditelja ruske bele garde v Mandžuriji, naj organizira ruski regiment in napade sibirsko Primorje, kjer je Vladivostok največje mesto. Istočasno mislijo japonske čete invadirati transbaikalsko provinco v vzhodni Sibiriji. Prostorovlci ruske bele garde se zbirajo v Harbinu.

Predloga za izgon vseh tujezemskih komunistov!
Washington, D. C. — Senator Hatfield iz West Virginije, republikanec, je 25. t. m. predložil zakonski načrt v senatu za izgon iz Združenih držav vseh tujezemskih komunistov in anarhistov. (Desperatnost nekaterih reacionarjev res ne pozna nobene meje.)

Washington, D. C. — Senator Hatfield iz West Virginije, republikanec, je 25. t. m. predložil zakonski načrt v senatu za izgon iz Združenih držav vseh tujezemskih komunistov in anarhistov. (Desperatnost nekaterih reacionarjev res ne pozna nobene meje.)

Washington, D. C. — Senator Hatfield iz West Virginije, republikanec, je 25. t. m. predložil zakonski načrt v senatu za izgon iz Združenih držav vseh tujezemskih komunistov in anarhistov. (Desperatnost nekaterih reacionarjev res ne pozna nobene meje.)

Unija se pripravlja na generalno stavko

Premogovni operatorji zapirajo premogovnike

Athene, O. — (FP) — Uradniki šestega premogovnega distrikta UMWA so naznanili, da so v teku priprave za razglasitev generalne premogovne stavke v Ohiu. V zadnjih dneh se je vršilo že več shodov v raznih krajih, na katerih se je razpravljalo o načrtih glede splošne stavke.

Sedaj je na stavki krog pettisoč rudarjev v okrajih Athens, Hocking, Perry in Meigs.

Governor White je obljubil, da bo uvedel preiskavo glede položaja rudarjev, toda do sedaj še ni storil ničesar. Farmlari v okraju Athens, katerim je situacija med rudarji poznana, so obljubili pomoč.

Operatorji molče in niti ne skušajo obnoviti obrata v premogovnikih. Pravijo, da se obratovanje itak ne izplača v sedanjem času. Boda med rudarji je velika, ker so tudi pred stavko delali le par dni v tednu. Radi toplenga vremena so se naročila za prevoz žrnala, pravijo operatorji, kar pomeni, da jih stavka prav nič ne vznemirja.

Angleški pisatelj ne vidi uspeha v revoluciji

Radi konservativnosti tehnikov bodo družabne spremembe prihajale stopnjeno. — Angleška socialna zakonodaja ostane

Boston, Mass. — (FP) — Socializem lahko izpodrine kapitalizem le stopnjeno, korak za korakom, ne pa z revolucijo čez noč, je mnenje Norman Angella, bivšega delavskega poslanca v angleškem parlamentu in pisatelja, ki je tukaj predaval o socialni revoluciji.

Njegov argument proti nagli revoluciji je konservativnost tehnikov, ki so duševno navezani na sedanji sistem in najglavnejša ovira naglim izpremembam. V visoko industrializiranih državah pa je brez sodelovanja tehniške osebe vsaka revolucija zapisa porazu, ker imajo ti ljudje v rokah ključ: vodstvo industrije. Njih simpatije do socializma pa je mogoče pridobiti le s stopnjevalnimi reformami.

To načelo, ki je poznano pod besedo "gradualizem", je bilo tudi geslo zadnje delavske vlade na Angleškem. Po zatrdilu Angella so bili laboriti s temi metodami tudi uspešni, le prepozno so zapodili implikacije tega načela, oziroma so bili prej vrženi z vlade.

Zanikal je tudi trditev, da je bila delavska vlada ovržena radi fiskalnih potožkov z oziroma na brezposelnostno zavarovanje in druge socialne dajatve. To trditev je označil za kapitalistično propagando za diskreditiranje socialne zakonodaje. Zavarovanje in razne socialne dajatve so po Angellovi zatrditvi del angleškega družabnega ustroja in jih tudi sedanja nacionalistična vlada ne bo držila odpraviti.

Za znižanje starostne dobe
Boston, Mass. — V državni legislaturi so bile predložene tri predloge, ki predvidevajo znižanje starostne dobe osebam, ki prejemajo starostno pokojnino od 70 do 65 let.

Bivši suženj umri v starosti 116 let

Wauchula, Fla. — Dne 25. febr. je tu umrl zamorec Benjamin Carter Bynum, bivši suženj in veteran v civilni vojni, v visoki starosti 116 let.

KONFERENCA ODKLONILA SO-VJETSKI NAČRT

Predlog sovjetskega delegata glede totalne razorožitve je dobil samo dva glasova

Zeneva, 26. febr. — Razorožitvena konferenca je na včerajšnji seji pokopala predlog sovjetskega zunanjega komisarja Maksim Litvinova glede totalne razorožitve najbrž za vselej, narkar je prišla plesati po taktu stare francoske melodije. Ta melodija se imenuje varnost in zaščita, predno je mogoče govoriti o splošni razorožitvi.

Francosom sta se pridružili tudi Jugoslavija in Rumunija in po kratkem obotavljanju tudi delegacije ostalih držav. Francozi smatrajo odklonitev sovjetskega predloga za veliko zmago. Ta triumf je morda le začasen, vendar pa je njihov načrt glede oborožene mednarodne sile, s katero naj bi razpolagala Liga narodov pri izravnavanju mednarodnih sporov, dopol močno oporo.

Francozi bodo morali računati na prihodnjih sejah z Nemčijo. Nemci bodo nedvomno ponovno prinesli na površje zahtevo, da se oborožena sila drugih držav zniža na stopnjo Nemčije v smislu versailleske pogodbe. O takem izenačenju noče Francija ničesar slišati in vsled tega je konflikt neizogiben.

Za sovjetski predlog splošne razorožitve sta glasovala samo Litvinov in turški delegat. Zastopniki ostalih držav so izjavili, da na tem imperfektnejšem svetu še ni mesta za tak načrt. Litvinov je sicer protestiral, toda pomagalo ni nič. Izjavil je, da kapitalistične države gledajo na vojno kot na sredstvo, ki naj bi restavriralo prosperiteto, in se na njo tudi pripravljajo. To je razvidno iz pošiljanja municije na Daljni vzhod, ki se vrši svobodno in odprto.

Sovjetske prilozbe proti Japoniki
Moskva, 26. febr. — Sovjetska vlada je danes formalno obdoličila Japoniko, da ni izpolnila obljub in zagotovil, ki jih je dala Moskvi glede političnih smernic v Mandžuriji. Sovjeti pravijo, da Japonika podpira ruske belogardiste v njihovih agitacijah proti moskovski vladi.

Francoška zlata rezerva največja v zgodovini

Pariz, 26. febr. — Rezerva zlata v francoski banki je ob koncu zadnjega tedna štela 73,814,806,300 zlatih frankov — največ v zgodovini te banke. Zlato kritje papirnatih valute je bilo 66.36 odstotkov.

Humorista Rogerja bodo kandidirali

Sacramento, Cal. — Skupina demokratov v Californiji nabira podpise, da kvalificirajo znanega cowboyskega humorista Willa Rogersa za predsedniškega kandidata na državni primarni listi demokratske stranke.

Humorista Rogerja bodo kandidirali

Sacramento, Cal. — Skupina demokratov v Californiji nabira podpise, da kvalificirajo znanega cowboyskega humorista Willa Rogersa za predsedniškega kandidata na državni primarni listi demokratske stranke.

Humorista Rogerja bodo kandidirali

Sacramento, Cal. — Skupina demokratov v Californiji nabira podpise, da kvalificirajo znanega cowboyskega humorista Willa Rogersa za predsedniškega kandidata na državni primarni listi demokratske stranke.

Humorista Rogerja bodo kandidirali

Sacramento, Cal. — Skupina demokratov v Californiji nabira podpise, da kvalificirajo znanega cowboyskega humorista Willa Rogersa za predsedniškega kandidata na državni primarni listi demokratske stranke.

Humorista Rogerja bodo kandidirali

Sacramento, Cal. — Skupina demokratov v Californiji nabira podpise, da kvalificirajo znanega cowboyskega humorista Willa Rogersa za predsedniškega kandidata na državni primarni listi demokratske stranke.

Velekapital se upira viharjem krize

Lansko leto je manj velikih korporacij zaprlo vrata kot l. 1923-1924; kriza požira le manjše ribe in ribice

New York. — (FP) — Število industrijskih bankrotov v lanskem letu kaže, da se velike korporacije čvrsto upirajo viharjem krize, medtem ko so manjša podjetja, predvsem pa mali trgovci padali kot klasje pod koso. Vsota obveznosti večjih korporacij, ki so lansko leto zaprila vrata, je v resnici manjša kot leta 1923-1924, ko je bila v deželi le mala depresija. To pomeni, da si je velebiznis v letih takozvane prosperitete zgradil tako močne rezerve, da mu kriza do sedaj še ni prizadela večjih ran.

Povsem drugačno pa se je godilo manjšim podjetjem in malim obrtnikom in trgovcem v zadnjih par letih. Skupne obveznosti srednje velikih trgovskih podjetij nad stotisoč dolarjev, ki so lansko leto obležala ob cesti, znašajo 126 milijonov v primeru z 88 milijoni dolarjev l. 1921, ko je bila v deželi večja kriza. Približno enaka mortaliteta je doletela tudi manufakturna podjetja srednje velikosti.

Se bolj kot to skupino pa je opazila kriza male trgovce in obrtnike. Število bankrotov in vsota obveznosti sta lansko leto dosegla rekord v zadnjih 63 letih. Edino v krizi 1877-1878 je bil odstotek bankrotov med malimi trgovci in obrtniki nekoliko višji kot lansko leto. L. 1878 je propadlo 1.56%, lansko leto pa 1.334% vseh trgovskih in industrijskih podjetij, ali okrog 23,000. Velike korporacije so bodo radi redukcij plač in totalne neobveznosti napram brezposelnim najbrž tudi v tem letu čvrsto branile pred sušico.

Olivna vojna v Harlanu na platinu

Fotograf prevarila operatorsko polico

New York. — (FP) — Ko je policija v Pinevillu, Ky., pred par tedni navalila na skupino ameriških pisateljev, zasledila več trakov življenjskega namenjena za rudarje, pisatelje pa tirala na mejo potem, ko je dva pretepla, ter jim zagrozila, da se nimajo več vrniti v Kentucky, je mislila, da je zajela tudi bogat plen — filmake slike o civilni vojni v harlanskem distriktu, katere sta snela za Paramount družbo Louis Colman in A. Max.

Oblastniki v Kentuckyju se sedaj lahko jeze in preklinjajo sami sebe, ker niso bili dovolj čuječi. Bili so potegnjeni prav pošteno. Misleč, da imajo v rokah filmske slike, so v resnici imeli prazen filmski trak, slike so se pa sedaj pričele kazati po vseh gledališčih Paramount družbe.

Ko so oblasti v Pinevillu naglale newyorško skupino v policijski urad, so bili varuhi harlanske justice tako nervozni, da niso opazili pisatelja Colmana

Oblastniki v Kentuckyju se sedaj lahko jeze in preklinjajo sami sebe, ker niso bili dovolj čuječi. Bili so potegnjeni prav pošteno. Misleč, da imajo v rokah filmske slike, so v resnici imeli prazen filmski trak, slike so se pa sedaj pričele kazati po vseh gledališčih Paramount družbe.

Oblastniki v Kentuckyju se sedaj lahko jeze in preklinjajo sami sebe, ker niso bili dovolj čuječi. Bili so potegnjeni prav pošteno. Misleč, da imajo v rokah filmske slike, so v resnici imeli prazen filmski trak, slike so se pa sedaj pričele kazati po vseh gledališčih Paramount družbe.

Oblastniki v Kentuckyju se sedaj lahko jeze in preklinjajo sami sebe, ker niso bili dovolj čuječi. Bili so potegnjeni prav pošteno. Misleč, da imajo v rokah filmske slike, so v resnici imeli prazen filmski trak, slike so se pa sedaj pričele kazati po vseh gledališčih Paramount družbe.

Oblastniki v Kentuckyju se sedaj lahko jeze in preklinjajo sami sebe, ker niso bili dovolj čuječi. Bili so potegnjeni prav pošteno. Misleč, da imajo v rokah filmske slike, so v resnici imeli prazen filmski trak, slike so se pa sedaj pričele kazati po vseh gledališčih Paramount družbe.

Oblastniki v Kentuckyju se sedaj lahko jeze in preklinjajo sami sebe, ker niso bili dovolj čuječi. Bili so potegnjeni prav pošteno. Misleč, da imajo v rokah filmske slike, so v resnici imeli prazen filmski trak, slike so se pa sedaj pričele kazati po vseh gledališčih Paramount družbe.

Oblastniki v Kentuckyju se sedaj lahko jeze in preklinjajo sami sebe, ker niso bili dovolj čuječi. Bili so potegnjeni prav pošteno. Misleč, da imajo v rokah filmske slike, so v resnici imeli prazen filmski trak, slike so se pa sedaj pričele kazati po vseh gledališčih Paramount družbe.

Oblastniki v Kentuckyju se sedaj lahko jeze in preklinjajo sami sebe, ker niso bili dovolj čuječi. Bili so potegnjeni prav pošteno. Misleč, da imajo v rokah filmske slike, so v resnici imeli prazen filmski trak, slike so se pa sedaj pričele kazati po vseh gledališčih Paramount družbe.

Oblastniki v Kentuckyju se sedaj lahko jeze in preklinjajo sami sebe, ker niso bili dovolj čuječi. Bili so potegnjeni prav pošteno. Misleč, da imajo v rokah filmske slike, so v resnici imeli prazen filmski trak, slike so se pa sedaj pričele kazati po vseh gledališčih Paramount družbe.

BOMBE RAZDEJALE KITAJSKO LETALIŠČE

Bitke v Sangaju se nadaljujejo in obe stranki si prisvajata zmago. Poveljništvo kitajske armade trdi, da je odbilo japonske napade

Tokio, 26. febr. — Poslaniki Velike Britanije, Francije, Italije in Združenih držav so danes vložili nov protest v japonskem zunanjem uradu proti aktivnostim japonskih čet v mednarodni naselbini v Sangaju.

Poslanici so skupno posetili zunanjega ministra Kenkiči Yošizawa in mu izročili protest. Minister je bil iznenaden, ker ni pričakoval poseta.

Dasi detajli protesta niso bili objavljeni, se domneva, da so poslaniki posvarili japonsko vlado proti izkrcanju nadaljnjih čet v mednarodni koloniji v Sangaju.

Sangaj, 26. febr. — Japonski letalci so danes vrgli večje število bomb na kitajsko letališče pri Hangčowu in ga razdejali. Vest iz japonskega vira se tudi glasi, da so bombe uničile več letal, katere so Kitajci namerali uporabiti proti svojim sovražnikom v Sangaju.

Hangčow, glavno mesto province Čekiang, se nahaja sto milj južnozapadno od Sangaja. Kitajska letala so prišla tja iz Kantona in so bila pripravljena na zračno ofenzivo proti Japoncem. Nepričakovani naval japonskih letalcev na letališče je iznenadil Kitajce.

Včeraj so Japonci uprisorili tudi zračni napad na progi Sangaj-Hangčow celeznice. Vrgli so več bomb na železniško postajo v Lungvaju, ki so napravile veliko škodo in razdejale del proge, katero so pa Kitajci popravili.

Medtem pa se bitke v Sangaju nadaljujejo. Kitajci so po ljuti bitki ponovno zasedli ozemlje, katerega so izgubili, ko je japonska sila predrla njihove bojne vrste severno od Kiangwana.

Danes zjutraj so kitajske militaristične avtoritete objavile komunikce, v katerem pravijo, da so njihove čete pri izenačenem protinapadu poglale v beg japonsko posadko in zasedle prejšnji dan izgubljeni teritorij.

Kitajski kot japonski viri poročajo o zmagah. Japonci pravijo, da v bitkah v zadnjih dveh dneh niso izgubili več kot sto mož, Kitajci pa več tisoč. Obratno pa Kitajci trdijo, da so bile njihove izgube neznatne, dočim japonske znašajo več kot sedemsto mrtvih in ranjenih.

In fotografija Maxa, ki sta s filmom na skrivaj pobegnila skozi zadnja vrata medtem, ko si je policija ogledovala prazen filmski trak, katerega ji je bil izročil aviator in fotograf Benjamin Lieber. Ubežnika s filmom sta srečno pobegnila v avtomobilu po stranskih potih skozi Cumberland Gap gorovje in odnesla dva tisoč črtiljev slik o civilni vojni v Kentuckyju.

In fotografija Maxa, ki sta s filmom na skrivaj pobegnila skozi zadnja vrata medtem, ko si je policija ogledovala prazen filmski trak, katerega ji je bil izročil aviator in fotograf Benjamin Lieber. Ubežnika s filmom sta srečno pobegnila v avtomobilu po stranskih potih skozi Cumberland Gap gorovje in odnesla dva tisoč črtiljev slik o civilni vojni v Kentuckyju.

In fotografija Maxa, ki sta s filmom na skrivaj pobegnila skozi zadnja vrata medtem, ko si je policija ogledovala prazen filmski trak, katerega ji je bil izročil aviator in fotograf Benjamin Lieber. Ubežnika s filmom sta srečno pobegnila v avtomobilu po stranskih potih skozi Cumberland Gap gorovje in odnesla dva tisoč črtiljev slik o civilni vojni v Kentuckyju.

In fotografija Maxa, ki sta s filmom na skrivaj pobegnila skozi zadnja vrata medtem, ko si je policija ogledovala prazen filmski trak, katerega ji je bil izročil aviator in fotograf Benjamin Lieber. Ubežnika s filmom sta srečno pobegnila v avtomobilu po stranskih potih skozi Cumberland Gap gorovje in odnesla dva tisoč črtiljev slik o civilni vojni v Kentuckyju.

In fotografija Maxa, ki sta s filmom na skrivaj pobegnila skozi zadnja vrata medtem, ko si je policija ogledovala prazen filmski trak, katerega ji je bil izročil aviator in fotograf Benjamin Lieber. Ubežnika s filmom sta srečno pobegnila v avtomobilu po stranskih potih skozi Cumberland Gap gorovje in odnesla dva tisoč črtiljev slik o civilni vojni v Kentuckyju.

In fotografija Maxa, ki sta s filmom na skrivaj pobegnila skozi zadnja vrata medtem, ko si je policija ogledovala prazen filmski trak, katerega ji je bil izročil aviator in fotograf Benjamin Lieber. Ubežnika s filmom sta srečno pobegnila v avtomobilu po stranskih potih skozi Cumberland Gap gorovje in odnesla dva tisoč črtiljev slik o civilni vojni v Kentuckyju.

In fotografija Maxa, ki sta s filmom na skrivaj pobegnila skozi zadnja vrata medtem, ko si je policija ogledovala prazen filmski trak, katerega ji je bil izročil aviator in fotograf Benjamin Lieber. Ubežnika s filmom sta srečno pobegnila v avtomobilu po stranskih potih skozi Cumberland Gap gorovje in odnesla dva tisoč črtiljev slik o civilni vojni v Kentuckyju.

In fotografija Maxa, ki sta s filmom na skrivaj pobegnila skozi zadnja vrata medtem, ko si je policija ogledovala prazen filmski trak, katerega ji je bil izročil aviator in fotograf Benjamin Lieber. Ubežnika s filmom sta srečno pobegnila v avtomobilu po stranskih potih skozi Cumberland Gap gorovje in odnesla dva tisoč črtiljev slik o civilni vojni v Kentuckyju.

In fotografija Maxa, ki sta s filmom na skrivaj pobegnila skozi zadnja vrata medtem, ko si je policija ogledovala prazen filmski trak, katerega ji je bil izročil aviator in fotograf Benjamin Lieber. Ubežnika s filmom sta srečno pobegnila v avtomobilu po stranskih potih skozi Cumberland Gap gorovje in odnesla dva tisoč črtiljev slik o civilni vojni v Kentuckyju.

Japonska zapira vojne protivnike

V ječo je bilo vrženih veliko število delavcev in kmetov, socialistov, komunistov in študentov

Tokio. — Medtem ko buržoazija in nacionalistične mase podpirajo japonske imperialiste pri njih akcijah v Mandžuriji in Sangaju, ima vlada opraviti s radikalnimi elementi, ki odločno nasprotujejo vojni proti Kitajski. Aretiranih je bilo že veliko število delavcev in kmetov, socialistov in komunistov ter radikalnih študentov. Med aretiranimi je tudi socialistični vodja Toyohiko Kagawa, ki je znan tudi v mednarodnem delavskem gibanju.

Kljub velikim vladnim represalijam je prišlo nedavno do velikih demonstracij študentov in delavcev pred poslopjem velebančnega podjetja Mitsui v Tokiu in Oaki. Na demonstrante je navalila policija in aretirala večje število študentov imperialne univerze, ki so vodili demonstracije, ter delavcev.

Podjetje Mitsui igra enako vlogo v političnem in ekonomskem življenju Japonske kot Morganovi interesi v Ameriki. V Mandžuriji in na Kitajskem imajo velike investicije, doma pa kontrolirajo večji del industrije. Ti bankirji tudi najbolj šanjejo in bodo imeli največ dobička od okupacije Mandžurije.

Delavsko gibanje na Japonskem je še mlado, ker je dobilo večji razmah šele po vojni. Politično so deli v več skupin. Med njimi je prišlo lanko poletje do regrupacije v tri glavne skupine: v socialno-demokratsko stranko, v japonsko masno farmersko-delavsko stranko in farmersko delavsko stranko. V sedanjem času pa so se pričela pogajanja za ustanovitev združene delavske stranke vseh treh skupin.

Posebna zanimivost v japonskem gibanju je razvoj radikalizma med kmetaki delavstvom, ki je bolj radikalno orientirano kot pa industrijski proletariat. Demonstracije in izgredi poljedeljskih delavcev in revnih kmetov proti veleposelnikom so nekaj vsakdanjega.

Bodoči razvoj radikalnega gibanja na Japonskem je v veliki meri odvisen od uspeha ali neuspeha militarističnih eskapad na Kitajskem in v Mandžuriji. Imperialistična zmaga bi pomenila okrepitev japonskega nacionalizma in militarizma, poras pa bi dal večji razmah radikalnemu delavskemu gibanju.

Okupacija Mandžurije je sicer dejstvo, ni pa brez večjih posledic na finančno stanje dežele, ki se rapidno približuje finančni krizi. S tem militarizmi niso računali, ker so mislili, da njihove imperialistične avanture ne bodo tako veliko breme za državno blaginjo kot so se v resnici izkazale. In ako vojna na Kitajskem ne bo kmalu končana ter ako vlada ne dobi večjega posojila bodisi v Franciji ali Ameriki, je finančna kriza neizogibna.

Rudarji posvarjeni

Washington, Pa. — Prenehajte s piketiranjem ali pa stradajte. Tako se glasi ultimatum stavkajočim rudarjem v Avelli, ki so apelirali na okrajne komisarje, naj preskrbe pomoč za njihovo stradajoče žene in otroke.

Rudarji so zastavali proti Duquesne Coal Co., katere je začela obratovati pod takozvanim kooperacijskim načrtom, to je, da mezde zavise od tržne cene premoga. Čim manj dobijo operatorji za premog, tem nižje so mezde.

Pat Fagan, predsednik 5. premogovnega distrikta UMWA, je izjavil, da bo odpoklical pikete, nakar so komisarji naznanili, da se bo vrnila konferenca, na kateri se bo razpravljalo o pomoči rudarskim družinam.

NORRIS ZA NAČRT PROTI INJUNKCIJAM

Podal je konkretne dokaze, kako so sodišča s izdajanjem sodniških prepovedi pomagala delodajalcem pri razbijanju stavk

Washington, D. C. — (FP) — Senatorji so napeto poslušali, ko je načelnik senatskega komiteja za pravne zadeve Norris argumentiral in dokazoval, da je potrebno, da senat odobri njegovo predlogo proti injunkcijam. Ne samo progresivci, temveč tudi nazadnjaki, ki stalno pobijajo delavsko zakonodajo, so poslušali Norrisova zvanja z veliko pozornostjo. Med temi je bil tudi senator Hebert, sponzor poročila manjšine, ki se je zarotila, da bo strla protinjunkcijski načrt.

Norris je v daljšem govoru opozoril na ale učinke izdajanja injunkcij po pristranskih sodniških proti delavskim organizacijam. Takozvano "yellow dog" pogodbo je označil kot instrument razrednega trinitstva.

Prvič po dolgih letih je bila predložena evidenca, kako delodajalci uporabljajo vohune in agente provokatorje v boju proti delavcem. Norris je povedal storijo v zvezi s stavko cestnih železničarjev v Indianapolisu. Železniška družba je imela v službi dva detektiva, ki sta agitirala med stavkarji in jih podgitala na nasilja. Ko so bila nasilja izvedena, je družba šla na sodišče in dobila injunkcijo proti uničiji. To je bil pričetek strahovlade. Mnogo stavkarjev je bilo aretiranih na podlagi omreženja in obojenih v zapor na obtožbo žaljenja sodišča in krivitve injunkcije.

Igleda, da bo Norrisova predloga sprejeta v senatu s malimi izpremembami. Predloga prepoveduje izdajanje injunkcij v akoro vseh slučajih ter predvideva porotno obravnavo v tistih slučajih, v katerih se delavci lahko pridrži v zaporu na obtožbo žaljenja sodišča.

Uradniki finančne firme spoznani krivim

Pittsburgh, Pa. — Federalna porota je v četrtke spoznala štiri uradnike American Bond & Mortgage Co. krivim zarote in zlorsabljanja pošte v eleparske namene. Ti so bratje William J. Moore, predsednik firme; Harold A. Moore, tajnik-blagajnik; Kenneth W. Moore, pomočnik blagajni, in Charles C. Moore, podpredsednik.

Dokazano je bilo, da je ta firma izdala za več kot milijon dolarjev bonrov druge vknjižbe na hotel Mayflower v Washingtonu in s tem oseparila veliko število ljudi.

S tem v zvezi je prišlo na dan, da je Haldeman-Julius iz Girarda, Kans., obdoli Charles Curtisa, podpredsednika Združenih držav, ki ima svoje stanovanje v tem hotelu, da je s svojim vplivom odgodil preiskavo federalnega justičnega departementa v finančno stanje hotela. Kot povračilo za to uslugo mu je uprava računala samo \$5.50 na dan za sobe, namesto \$150. Uprava hotela je takrat odgovorila na obdolžitve, da Curtis plačuje več kot \$5.50, toda povedati ni hotela natančne vsote.

Bratje Moore so financirali zgradbo več hotelov in stanovanjskih poslopj tudi v Chicagu.

Čerkev v Mehiki se je podala!

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by the Slovene National Benefit Society

Narodna in Zdravstvena drava (izven Chicago) in Kanada: \$2.00 na leto; \$2.50 na pol leta; \$3.00 na četrt leta; \$4.00 na dva meseca; \$5.00 na en mesec; \$6.00 na dva tedna; \$7.50 na en teden; \$10.00 na štiri dni; \$12.50 na tri dni; \$15.00 na dva dni; \$20.00 na en dan.

Subscription rates for the United States (except Chicago) and Canada: \$2.00 per year, Chicago and Canada: \$2.50 per year, foreign countries: \$4.00 per year.

Cene objav po dogovoru. Naklada se ne vračata.

Advertising rates on agreement. Manuscripts will not be returned.

Naslov na vsa, kar ima stik s urednikom: PROSVETA

2537-59 South Lawrence Ave., Chicago, Illinois.

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Datum v objavi, na primer (Jan. 31, 1928), poleg valnega črte, da naznači, da vam je s tem datumom posredovano. Posrednik je preložen, da se vam list ne vrne.

Redukcije v imenu patriotizma!

Ko so odborniki železničarskih unij v imenu železničarjev sprejeli znižanje mezd, so jim je Mr. Willard v imenu magnatov železnice takole zahvalil:

"V polni meri cenimo vašo kooperacijo, potrpežljivost, takt in patriotizem, s katerim ste pravilno rešili težak problem."

To pomeni, da so železničarji dobri patriotje, ker so privolili v znižanje svoje mezd! To nesramno izkoriščanje delavcev pod svetlo haljo patriotizma opažamo zdaj po vsej deželi. Reduciranje mezd je patriotičen čin — in čim večja je redukcija, tem bolj so delavci patriotični!

In delavec, ki odstopi vso mezo in dela stanj ter nič ne je, je menda največji patriot v deželi! — Jesti pa mora vsakdo, če hoče živeti, kar nam dokazujejo krušne vrste. Torej nič ni bolj patriotičnega na svetu kot so krušne vrste, katerim delijo vodeno juho in par drobtin starega kruha...

Morda je pa kdo še bolj patriotičen kot so drobtinjarji v krušnih vrstah. Reducija vsega, tudi zadnjih drobtin in zadnjih kapljic ničvredne orbe, je superpatriotizem! Te vrste superpatriote, ki nisočas ne zahtevajo in ne potrebujejo, pa najdemo samo še na — pokopališčih.

To je, kar hoče ameriški kapitalizem. Požreti in uničiti vse ljudi, ki so mu primorani hlapčevati! Ampak požri in uniči bo samega sebe.

Dola prodira

Obsodna dola (državna podpora za brezposelnost), ta tujezemska in neameriška pošast, se udomačuje. Koliko papirja je že bilo popisanega zaradi te grde besede, koliko klepetanja je bilo, toda vse ni nič pomagalo — dola, taka ali taka, si krči pot skozi vse jarke silne opozicije.

Država Illinois je dovolila dvajset milijonov dolarjev podpore za brezposelne delavce. Niso radi dali. Dola, dola, dola! A ni bilo drugega izhoda. Zaničevano besedo, importirano iz Anglije, so potlačili, skrili v žep in dovoljeno vato denarja so nazvali "emergency unemployment relief". Nič ne pomaga. Saj ni šlo za besedo, temveč za stvar. Za državno podporo je šlo, za nič drugega — in to so dali. Kdo se briga, kako se to imenuje!

In ko pride v prihodnjih dveh letih — v državni Wisconsin je že prišlo! — stalno zavarovanje proti brezposelnosti, dobimo tudi za to stvar novo besedo — ameriško, domačo! — pa kaj za to, samo da dobimo stvar.

Podpora v Illinoisu je prišla, ker je morala ne glede na vsa prejšnja obrekovanja. Prišla je, ko je privatna dobrodelna akcija pod vodstvom guvernirjeve komisije korenito bankrotirala. S tem je bila izpričana nesposobnost privatne pomožne akcije. Privatna dobrodelnost, in deloma občinska, še nekako šepava v normalnih časih, ali ko pride kriza, tedaj odpove. Kakor je odpovedal privatni kapitalizem svojo redno službo — potem ko je izlegel krizo iz svojega droba — kakor so odpovedale banke in vse druge privatne gospodarske in socialne institucije, tako je tudi privatna dobrodelnost.

Illinois, predvsem Chicago je stalo pred dvema alternativama: državna podpora ali pa krušni izgredi z nezgodnimi težkimi posledicami. Ko so socialisti objavili tajna navodila poveljnika illinojske milice, kako je treba streljati na brezposelne delavce, če pride do velikih demonstracij in izgrediv, so illinojski poslanci v legislaturi spoznali, da ni šala, kar se pripravlja. Saj je sam predsednik zbornice Shanahan rekel v debati, da bo treba poslati milico v Chicago, če zbornica ne dovoli denarne pomoči.

Zmagal je trezen razum. Poslanci so spoznali, da je denarna podpora cenejša kot bi bila škoda, ki lahko pride v izgrediv. To opaznino pride prej ali slej tudi v kongresu v Washingtonu.

Francija ima danes za Ameriko največ zlata nakopičenega v svoji državni banki, a to ni moglo preprečiti ekonomske krize in vseh znanih posledic. Francoska vlada ima ogromen deficit, davki naraščajo in brezposelnost med delavci je vedno večja; banke zapirajo vrata in trgovina propada. Vse nadloge depresije, ki jih občutimo v Ameriki že dve leti, čuti zdaj tudi francosko ljudstvo in znamenja ni, da bi se položaj kaj kmalu izboljšal. To dokazuje, da velika rezerva zlata je jako slab čuvaj vsake dežele pred ekonomskimi boleznimi.

Glasovi iz naselbin

"Spravljenje z Bogom"

Detroit, Mich. — Mnogi člani so že pisali, da tak ni svobodno mislec, ki se na zadnjo uro spreobrne, ali kakor poročajo naši katoličani, češ: na zadnjo uro se je z Bogom spravil.

Ali se je že kateri poročevalcev vprašal, v kakšnem stanju se je nahajal bolnik takrat, ko se je "z Bogom spravil?"

Nesreča me je pripeljala na mesto, kjer imam mnogo priložnosti, opazovati tisto "spravljenje z Bogom." Povem vam, ako bi ti isti božji namestniki, ki poročajo o "spravljenju z Bogom" na zadnjo uro, imeli le trohico poštenja v sebi, bi nikdar nobeden več ne zapisal, "spravil se je z Bogom na zadnjo uro."

Opazovala sem že več takih "spravljenj z Bogom na zadnjo uro." Naj vam opišem samo eno, da ne bom trtila prostora v Prosveti. Pristostvovala sem spovedi človeka, ki je bil pripeljan ves polomljen na posteljo. Bil je v avtomobilski nesreči. Poleg poškodbe je bil tudi pijan, kar je še poslabšalo njegovo stanje; bil je tako divji od bolečin in pljache, da so ga morali privezati. V takem stanju so ga našli sorodniki in prijatelji v bolnišnici. Poznal ni nikogar, niti rodni bratov ne, v glavi ali v spominu mu je ostalo samo ime, kakor so rekli bratje, ki so stali krog njega. Brate je vodstvo bolnišnice vprašalo, h kateri veri spada. Brate so rekli, da h katoliški, in je takoj prišel duhovnik ter "spovedal" ponesrečenca. Drugi dan sta stali poleg njega žena in mati, pa ni nobene poznal in v takem stanju je umrl.

Naj je bil pokojnik najbolj goreč katoličan pred nesrečo, mora najbolj zagrisen fanatik priznati, da za dotično "spoved" ni vedel, torej to ni bila spoved niti za razumnega katoličana; ako moč ne pozna svoje matere in svoje žene, tudi ne ve kaj dela. Pa recimo, da je bil dotičnik svobodni delavec, da je bil sorodnika, da bi mu poslal duhovnika, ki bi delal hokus-pokus krog njega; pa bi hinavski listi pisali: "Poglejte ga, bil je brezverec, pa se je na zadnjo uro spravil z Bogom!" Kajne, kakšna ironija!

Takih slučajev je mnogo, kdor meni ne verjame, naj se poda v bolnišnico, pa bo lahko sam opazoval, kako se na zadnjo uro "z Bogom spravljajo." Vsa pa mora priznati, da oseba, ki jo življenje zapuša, ne ve kaj dela.

Poročevalka.

Saj pravim

Cleveland, O. — "Ameriška Domovina" je zapisala po preteklih županjskih volitvah v Clevelandu (v št. od 17. feb.), da se je volitev udeležilo in volilo in agitiralo za dem. kandidata Millerja tudi 500 (pet sto) clevelandskih slovenskih — socialistov. Well... Veste, ljudje božji, jaz sem mislil, da so že minuli tisti lepi časi, ko je petero hlebecv kruha in dvoje rib imelo toliko "mladih", da jih pet tisoč lačnih ljudi ni moglo "pod streho spraviti". Pa vidim, da sem se motil; niso še minuli.

Čutim kot svojo sveto dolžnost, da se v imenu slovenskih socialistov v Clevelandu topla in vroče zahvalim "Ameriški Domovini", ker je pridobila straniki toliko sto novih "članov" (do zdaj nas je bilo dobrih sto) in to kar tako čez noč. Mislim, da bi ne bilo napačno, če bi kluba št. 27 in 49 JSZ na svoji prihodnji seji izvolila urednika A. D. za skupnega organizatorja. Potem nas bo kmalu kakih 50.000. Premislite, fantje!

Urednik A. D. bi mi zelo ustreget, če bi mi zaupno sporočil, kje živi teh pet sto novih "članov" naše stranke. Jaz bi se namreč rad seznanil z novimi "sodrugji".

Uredniku A. D. se moramo dalje zahvaliti, ker nas je tako lepo "potrošal," češ, to se ne bo pozabilo (namreč 500 glasov slovenskih socialistov za Millerja). Jej, jej, to pa diši po službicih. Hmmm — bodočnost se nam prikazuje v rožnatih barvah... Službice... Kaj ni res škoda, da nismo — na prodaj?...

Volilni osel ni maral iti na republikanski led, meni A. D. (Jaka). Hm, ali je demokratski led manj krhek in bopolzel?

Zelo zanimivo se mi zdi dejstvo, da izmed mnogih dopisnikov A. D. v teku volilne kampanje skoro nihče ni podpiral dopisov proti Morganu in v korist Millerju, ki jih je bilo na koše. Kaže, da si le niso bili tako zelo gotovi zmage ter si mislili, da človek ni nikoli preveč previden... Zdaj so bolj korajžni...

"Enakopravnost", ki je med volilno kampanjo ponujala rojkom v metropoli svojo "pamet" kar tako za "bohlonje", je po volitvah prišla do presenetljivega zaključka, da med demokratsko in republikansko stranko prav za prav ni nobene razlike. Čudno, (ali ne?) da so prišli ljudje od E. do tega "zaključka" šele po porazu republikanskega kandidata (mašine)...

"Bog živi šupana Millerja!" kriči glasilo slovenskih privrženecv ameriškega osla na St. Clairju. Bog ga živi? Ne bo treba, se bo že sam živel, saj ima petnajst tisoč dolarjev letne plače...

A. Logar se v E. jez ni socialist ter jim oponaša Mussolinija in MacDonalda, češ, poglejte jih, takšni so socialisti. Dopisniku v E. bodi povedano, da Mussolini ni bil nikoli prepričan socialist, ker če bi kdaj bil, bi ne bil danes fašistični strahovalec Italije. MacDonald kot oseba tudi ni socialistično gibanje! On je bil voditelj delavskega gibanja v Angliji, dokler ni s svojo kompromisno politiko temeljito zavozil, in razkol med laboriji ob priliki osnovanja "nacionalne" vlade, ko je pretežna večina laboritskih poslancev nastopila proti MacDonaldu in njegovim tovarišem, dokazuje, da soc. stranka ni in ne odobrava MacDonaldovega početja. Priznanje, da je 90% komunistov proti kooperaciji s soc. stranko, me veseli; lepo je, če je človek odkrit. To priznanje potrjuje našo trditve, da komunisti odklanjajo vsako sodelovanje z nami in da hočejo sami in samo kričati. Ampak s kričanjem se malo opravi.

Tone Podgoričan.

Da bo več jasnosti

White Valley, Pa. — Joseph Drobnich iz Gleasona, Wis., v Prosveti z dnem 16. febr. našlo odgovorja na moj dopis. Jaz se bom omejil na krajšega, ne zato, da ne bi imel kaj pisati, pač pa zato, da bo še kaj prostora za drugo potrebno gradivo. Priznavam, da delam napake, in ena mojih napak je, da hočem v enem stavku mnogo povedati.

Pisal sem, da dokler se ameriški komunisti ne bodo otresli vpliva iz Moskve, do takrat ni misliti na kakšen večji uspeh sporazuma, ali bolj jasno: sporazuma med soc. in komunistično stranko v Ameriki. Ker živimo pač v Ameriki, gomo gotovo o naših težnjah govorili le tukaj se tikačoj, ne da bi bilo treba še posebej podčrtovati. Saj združjenje tudi iščemo tu v Ameriki, ne kje v Indiji ali Afriki.

Po mojem mnenju, Drobnich stavka ni hotel razumeti, ali pa si ga je vzel za tarčo. Kako! ma Drobnich po svojem naziru

nju prav, da zapiše, da za novo zgradbo se mora najprej vse uničiti, tako imam tudi jaz prav, da zapišem, da prej ni misliti na združitev, da se nečesar otrese, namreč, da se ameriški komunisti, ki ste začeli razpravljaliti o združenju, otreseste nečesa, kar bi to združenje oviralo.

Kaj pa ovira to združenje? Vsi inozemski komunisti se ozirajo na Moskvo, na glavni stan tretje internacionale, in Moskva jim daje navodila o taktiki in menda največ kako naj se razbi-je soc. stranko. Torej je jasno, ako hočete združitev, da se morate nehati naslanjati na Moskvo, ker drugače je združitev nemogoča.

Je še ena pot za združenje in ta pot je pa vedno bolj kočljiva zaradi podvigajočih se strasti v strankama, česar je pa največ krivka taktika komun. stranke. Pot za združenje se bo odprla le tedaj, kadar bodo komunisti prišli do spoznanja, da z revolucijo se ne da uničiti organiziranega kapitalizma in ne soc. stranke.

Angleški socialisti so MacDonalda kaznovali s tem, da so ga izobčili iz stranke in njih soc. stranka se vsled tega ni cepila. Pravi socialisti ni nikdar razočarani. Razočarani so pa vedno ti delavci, ki danes stopijo v organizacijo, jutri mislijo, da bodo pa že pri obloženju mizi. Buul buul je izraz divjaka, na žalost pa komunisti rabijo ta izraz v razbijanju socialističnih shodov.

Ako kdo noče mene razumeti, kadar želi z mano govoriti, tudi ni moja dolžnost, da ga moram jaz razumeti. Kadar astronomi zapazijo novo zvezdo na obzorju, se najprej prepričajo, odkod da prihaja. Zarek sijaja je viden tudi v inteligenci.

Joe Britz.

Doživljaji našega zastopnika

Pittsburgh, Pa. — Od 10. do 15. feb. sem obiskal naselbine Bessemer, Aliquippa, Ambridge, Claridge in Yukon ter skoraj vse ostale naselbine v westmorelandskem okraju. Od 15. do 20. feb. pa sem bil v Johnstownu in okolici Pittsburgha. Res, tudi star človek lahko mnogo "preleti" v 10 dneh.

Pa kako žalostne so delavske razmere vsepovsod in seveda zato je tudi moj opravek žalosten, ker je v prvi vrsti odvisen od delavskih razmer. V takih časih večkrat človek niti za vožne stroške ne zasluži, k sreči pa imam v mnogih naselbinah obilo starih prijateljev, ki mi gredo na roko v vseh ozirih in so mi vselej naklonjeni, da si sami v stiski. Seveda niso še vsi na be-raški palici, če se pa razmere ne izboljšajo, bodo pa vsi kmalu tam, pa če so še bolj varčni. Medze so skrajno nizke in jih še trgajo, dela pa se le po par dni.

Hooverjeva administracija se ne zmeni za nas, kongres tudi ne, da bi se odpomoglo brezposelnim in bednim. Brigajo pa se ti tičji za svoje mastne plače, da se jim ne skrežijo. Ali se delavec zaveda, da se pusti vladati peščici izkoriščalcev in parazitov. Kje so danes naše unije, za katere smo se borili že pred 50 leti? Pa so še pred par leti mnogi delavci dejali, češ: "Kaj mi hoče unija, saj več zaslužim brez nje. Naj se gre unija solit. Jaz podnevi nakladam premog, pred večerjo

razstrelim, ko se dim razkadi vzhajam ženo in otroke, da pre-mufajo kamen". Temu sem bil jaz sam priča v Pennsylvaniji. Pa naj ga danes "mufajo" — kamen ali premog. Tako so unije uničevale!

Socializem jim ne prija. Seveda ne, kar ga ne razumejo in sami sebe po zobeh bijejo. Ako pa bi se delavci organizirali v čim delavski politični stranki, ki jim želi dobro, bi marsikaj pridobili v kratkem času. To bi se že zgodilo, če bi bilo več zavednih delavcev, pa manj takih, ki nasedejo vsakemu "fatru" Coxu, da jih popelje v obljubljeni deželo, kjer se jim bo nekega dne cedilo mleko in med. Več smotrnosti in vztrajnosti je treba, da ne bo vsaka sapa s seboj pobrala delavcev in jih ponesla v naročje izkoriščalcev.

Na 15. feb. sem šel na Moxham. Ustavil sem se pri Vidri-chovich in sem se tudi vozil na njegovi fordki, ki brzi v hrib, v dolino pa jo je treba riniti. Čudna stvarca, kaj? Obiskali smo poleg drugih tudi Paintarjeve, ki so obnovili naročnino na Prosveto. Razvil se je živahen pogovor. Izgledalo je, da je Vidričova fondka vajena tamkajšnjih naselbin in potov, kajti vedno nas je pripeljala na pravo mesto. Posebnega uspeha pri mojem opravku nisem imel, človeka pa pravzeli gostoljubnost naših rojakov, ki jo radi izkažejo kljub slabim razmeram. Zato gre hvale vsem, ki so mi bili naklonjeni.

Anton Zidanšek.

Zborovanje konference v Milwaukeeju

Chicago. — Spomladansko zborovanje konference Prosvetne matice za Illinois in Wisconsin se bo vršilo 1. maja v Milwaukeeju. Zborovanje se bo vršilo dopoldne, popoldne se pa pridru-žimo milwaukeekim sodrugom pri proslavi prvega maja, katero sponzorira njihov klub. Bo to dan naše delavske manifestacije v polnem pomenu besede. Pripravimo se že sedaj v vseh zunanjih naselbinah, da na prvega maja invadiramo socialistični Milwaukee. — Tajnik.

Gibanje

Virginia, Minn. — Te dni sem na tem mestu pisal o strahovih, katere si ljudje silkajo v teh težkih časih. O strahovih, ki so največja ovira v človeškem življenju, ker človek, prežet s strahovi, ne gre naprej, ne gre nikamor ter ne more nikamor. Gibanje je edino sredstvo, katerega smo spoznali, zoper strahove, ker gibanje razkrinka strahove ter jih premaga. Da je v gibanju vse, kar potrebujemo v našem življenju, sem spenal na čitalce, ako žive v strahovih, naj se premaknejo ter giba, pa bodo popustile vse strahovne vezi, nevednosti, zoper katero mora biti v boju vsak zaveden delavec. Naslednji smo ono staro steno brezbriznosti, ki se pase in cvete med našimi vrstami — brezbriznost. Domača ter gospodarska vprašanja prepustimo našim mestnim in državovodnim glavam v rešitev. Te glave nimajo ne volje ne smisla ne zmožnosti za taka vprašanja, ker ne poznajo naših potreb in zahtev našega časa. Začeti moramo sami in osvetliti temne točke, katere nam prihajajo vsak dan pred oči, da je le v samopomoči upanje v boljše dni, izhod iz vseh zagat, kamor nas je pritisnila preteklost s svojo slepo upravo, kateri so dnevi šteti.

Omenil sem vprašanje združenja s Kanado, našo sosedo, ki samotari na severu ločena od nas, da je taka ločitev budalost, nevednost zelo draga za obe deželi, ki sta obojeni živeti ena poleg druge za vse bodoče čase. Imali združenje s Kanado kako prednost, kak dober pomen za nas? Ali je v takem združenju kak dobiček, napredek, kaka vrednota, katero je vredno podpirati? Li leži v tem umno gospodarstvo? To so vprašanja, na katera se je čitalce opozarjalo, da si naj ogledajo od vseh strani. Moje mnenje je, da je to edina pot, po kateri moremo iti z upom. Združenje s Kanado pomeni za obe deželi novo dobo ter porast. Brezmišlno je obupavati, da smo prešibki za izpeljavo in obdelavo tega vprašanja. Združenim ni treba obupavati, ker v združenju je moč, je vse kar potrebujemo. Tu ni vprašanje, kaj bodo Kanadčani porekli, tu je vprašanje, kaj poročiti čitalcem. Samo strinjati se s temi idejami je

(Dolje na 3. strani.)

Ljubiti in čitati prepovedano!

To je mesto cerkev, samostanov in bolnišnic. Za neverjetno mnogostevilne bolnišnice pobirajo pet odstotni davek od konzuma v restavracijah. V quebeški telefonski knjigi je navedenih pod "Convent" (samostan) več števil kakor pod "Couture" (krojač) in pod "Soeurs" (sestre) več kot pod "Societe" (družba). In stroga slika črn obločenih duhovnikov, črno obločenih nun in črno obločenih samostanskih učencev in učenek prevladuje na cestah.

Iz 65.000 Francozov v Kanadi jih je postalo 3.000.000. Za Romunijo ima provinca Quebec najvišje število porodov na svetu. Okrog 1900 je garantirala vlada te pobožne pokrajine vsakemu očetu, ki bi imel 12 živih otrok, 100 oralo zemlje.

V quebeški pokrajini je vsa vzgoja čisto konfesijska: obstaja nekaj protestantskih angleških in katoliško-francoskih šol. Ministrstvo za vzgojo in pouk ni, temveč je dve šolski komisiji, protestantska in katoliška; katoliška tvori škofje vse pokrajine. Učitelji ljudskih šol po večini pripadajo verskim konfederacijam. V gimnazijah poučujejo izključno duhovniki in redovniki. Tudi univerze so odvisne od duhovščine. Tako je duhovna izobrazba mladine čisto v rokah cerkev. In cerkev vlada nad celotnim ostalim kulturnim življenjem pokrajine. Filmska cenzura pripuša le malo in še to izčrta. V največjih knjigarnah mesta ni najti ne Balzaca, ne Flauberta in le malo del Victorja Hugoja. Nove francoske literature prav ni. Neke quebeški prijatelj mi je povedal, da carina ne prepušča knjig, ki si jih privatno naročijo iz Pariza ali New Yorka, ako stoji na indeksu. Ločitve zakona v provinci Quebecu sploh ni. Pač pa mi je pokazal moj prijatelj moderen "apartment house", v katerem se sestajajo nelegitimni parčki. Meščanska kariera zahteva tu strogo krepsteno življenje, zato je treba paziti, da se nič ne izve. Medtem ko moj prijatelj stoka nad hinavščino in omejenostjo svoje province — zakaj on je tak protiklerikalci in svobodomisleci kakor je mogoče le v klerikalnih deželah — mislim, da nista tisti dve stvari, ki sta že itak najlepši na svetu — ljubezen in čitanje knjig — gotovo nikjer tako lepi kakor v Quebecu, ker sta tu tako prepovedani.

Med stariji, stizkimi hišami se dviga ogromen svetel nebotičnik. Trgovska hiša velikega anglo-kanadskega papirnega kralja. "Vidite", pravi moj prijatelj, "sredi svojih antiklerikalnih tožb 'duhovniki so krivi, da francoski Kanadci ne igrajo v gospodarskem življenju vloge, ki jim pripada... Seveda v 18. in do srede 19. stol. nismo imeli nobenih sredstev, angleški vselenci pa so mogli investirati veliki kapital in razpolagati z najboljšo zemljo. A zadnjih letih bi mogli začeti konkurirati. Toda cerkev je naredila iz nas idealiste nametu trgovcev, vzbudila nam je zanimanje za boljše življenje na onem svetu namestu za dobrine tega sveta."

Na Plaines d'Abraham, kjer se je bojevalo mnogo bojev za Quebec, stoje poleg starih kanonov nemški topovi iz svetovne vojne. Duhovniki se počasi sprehajajo v mraku. In okrog cestnega ovinka hitro izginjajo avtomobili z zaljubljenimi dvojicami. — Dr. Rosie Gratenberg (Quebec).

Izumitve prohibicije

Alkoholna suša v Ameriki je močno vplivala tudi na izumiteljski duh Američanov, ki ga je spravila deloma v zakonito smer, deloma pa na stranpota. Za odpiranje steklenic z brezalkoholnimi pijačami je bilo patentiranih 32 novih odpiral. V korist gospodinj, ki same pripravljajo nealkoholne nadomestne pijače pa je bilo izumljenih 125 različnih priročnih strojev za vtiskovanje zamaškov. Da se izboljša užitek trenzih pijač, so spravili izumitelji na trg 13 različnih vrst "muzikalnih" kozarcev in steklenic za javno uporabo. Mimo teh pa je bilo zakonito zaščiteno tudi 22 vrst tajnih steklenic, ki lahko vsak čas neopaženo izginijo v žepu. Take steklenice so zelo priljubljene tudi kot dobitki pri sportnih tekmovanjih in so v tej stroki že skoraj docela izpodrinile častni pokal.

Kdo so na razorožitveni konferenci?

Poleg delegatov, gospodarskih, tehničnih in vojaških strokovnjakov je na veliki razorožitveni konferenci v Ženevi:

33 zunanjih ministrov,
11 vojnih ministrov,
9 pomorskih ministrov,
4 zrakoplovni ministri,
3 kolonialni ministri,
63 poslanikov in pooblaščenih ministrov,
57 generalov, in
21 admiralov.

Spričo take konference in z ozirom na splošno javno mnenje, bi ta konferenca prav lahko sklenila razorožitev in zagotovila mir.

Srednjeveško orožje v mandžurski vojni

V kitajskih muzejih je še danes polno orožja, ki so ga bili ostavili Portugalci v 17. stoletju na Kitajskem. V skrajni sili se Kitajci še danes zatekajo k njemu. Ki je pred dvema letoma izbruhnil na sibirsko-mandžurski meji konflikt so Kitajci oborožili svoje vojske s tem starim orožjem in Rusi so jim tedaj uplenili 1000 zgodovinskih pušk ter jih odposlali v Leningrad, kjer so jih shranili v vojni muzeji. Nekemu častniku so ob tisti priliki uplenili pištolo, ki je tehtala 4 funte, in evropsko sabljo iz 14. stoletja.

Richard Haliburton (levo), avtor in raziskovalec, s svojim pilotom vred v Darjeelingu, Indija.

Vesti iz Jugoslavije

(Izvirna poročila iz Jugoslavije.)

Ljubljana, 6. febr. 1932.

Proračun za 1932-33 predložen

Finančni minister Djordjević je predložil finančnemu odboru Narodne skupštine poročilo o proračunu za leto 1932-33. Proračun izkazuje skupnih izdatkov 11 milijard 410 milijonov Din, dohodkov pa 410 milijonov Din, kar pomeni deficit od 10 milijard milijonov Din. Največji izdatki so namenjeni vojski, ki znaša 2 milijardi 132 milijonov Din, sledijo izdatki za socialno varstvo, ki znašajo 1,2 milijardi Din. Proračun za vojsko ni znižan, vendar se postavlja za leto 1932-33 na 11 milijard 410 milijonov Din. Proračun za socialno varstvo je znižan za 100 milijonov Din, kar pomeni znižanje na 1,1 milijardi Din. Proračun za gospodarstvo je znižan za 100 milijonov Din, kar pomeni znižanje na 1,1 milijardi Din. Proračun za izobraževanje je znižan za 100 milijonov Din, kar pomeni znižanje na 1,1 milijardi Din. Proračun za zdravstvo je znižan za 100 milijonov Din, kar pomeni znižanje na 1,1 milijardi Din. Proračun za kulturo je znižan za 100 milijonov Din, kar pomeni znižanje na 1,1 milijardi Din. Proračun za druge dejavnosti je znižan za 100 milijonov Din, kar pomeni znižanje na 1,1 milijardi Din.

Ves proračun je zaradi težkega stanja precej zmanjšan, a zmanjšane so najbolj potrebne. Procentualno je najmanj znižan proračun za vojsko.

Ljubzen in škarje

V Lazah pri Velenju sta živele sosedski kmečki sinova Jože Cokan in Rudolf Steiner. Oba sta se zadnje čase gledala hudo na oči. Cokan je bil preveč Steinerju dekle, ljubzenški tekmi pa so si vedno najhujši sovražniki. Tako se je hotel tudi Steiner maščevati. V nedeljo 31. januarja zvečer je pričakal ob stezi Cokana ter ga napadel s škarjami. Zadal mu je veliko rano na roki, iz katere je Cokan takle zlo krvavel, da se je onesvestil. K sreči mu ni bila pretrgana žila odvodnica, sicer bi Cokan izkrvavel in umrl. Zdravniki iz Velenja mu je rano obvezali, zavezo pa javi sodišču, ki bo neljubljenski in neljubljanski Steinerja še obsodilo.

Roparski napad v novomeški okolici

Na Svečnico zvečer krog pol 10 se je vračal posestnik Pirkovič iz Novega mesta domov v Dol. Kronovo. Peljal se je na svojem vozu s sinom in še nekimi sorodniki. Na Ločenski cesti pa so iz teme planili trije neznanici ter ustavili voz, zahtevajoč, da izročijo ves denar. Pirkovičev sorodnik je potegnil revolver iz žepa ter ga nameril na napadalec, ki niso bili oboroženi ter so zbežali pred revolverjem v temo.

Nesreča v Brežicah

Na postaji v Brežicah se je pripetila 4. jan. zvečer smrtna nesreča. Tovorni vlak je bil pripravljen, da odpelje v Zagreb. Na nakladalnem prostoru pred kolodvorom sta stala dva konja, vprežena v voz. Ko je lokomotiva ob odhodu zapiskala, sta se konja živčeno in sopoljanja lokomotive tako ustrašila, da sta podivjala ter se poglatale proti cesti, ki pa je bila zaprta. Konja sta zapornico prelomila in del zapornice je priletel s tako silo tam stoječemu 27-letnemu kretniku Karlu Sušinu v glavo, da mu je zlomil tilnik in je Sušin mrtev obležal. Kar Sušin je bil doma iz Sevnice in je služboval na železnici že 12 let.

Poskusi samomora

V Sisku si je hotela vzeti življenje tamkaj uslužbena natakarica Anica Slamičeva, stara 23 let. Izpila je precejšnjo količino octove kisline, a so jo še pravočasno preprečili v bolnico, kjer so ji izprali želodec ter preprečili smrt. Zanimivo bi bilo ugotoviti, koliko slovenskih služkinj v južnem delu naše države je že iskalo rešitve v samomoru.

Poročali smo o dejanju blaznega v Zgornjem Prebukovju pri Sv. Martinu na Pohorju, ki je s sekuro ubil sosedo, Slaboumni posestnik se ne plaše Ivan Segar, marveč Ivan Ačko, ki je bil nekaj časa že v ljubljanski umorilni klinici.

bolnici, odkoder pa so ga zaradi pomanjkanja prostora izpustili in poslali domov. Živel je pri domačih in bil skoro vedno miren. Usodnega dne pa je prišel k njemu na pogovor sosed Anton Zigar, po domače Strehar. Tega je blaznež nenadoma pobil s sekuro na tla, ranil na glavi tudi 9-letnega Henrika Spesa, ki bi ga bil blaznež gotovo ubil, da ni prihitel po otroka Kari Strehar. Po dejanju je Ačko zbežal po vasi ter blazno govoril, da mu je umrl star oče, za Streharja pa je pri nekem sosedu mizarju naročil krsto. Ačko so potem vaščani ukrotili in ga imajo zaprtega v Slov. Bistrici, kjer ne vedo, kam s njim; ali na sodišče ali v blaznico, kamor prav za prav spada, a kjer nimajo prostora zanj.

Proračun za vojsko znižan?

Vse postavke izdatkov v državnem proračunu za 1932-33 je finančni minister radi pomanjkanja denarja znižal. Zelo poudarja po dnevnem tisku, da je proračun za vojsko in mornarico tudi znižan in sicer za nekaj nad 400 milijonov. Toda s dostavkom, da bo finančni minister ministrstvu vojske in mornarice vsoto po potrebi tudi povišal, toda le za največ 400 milijonov dinarjev. Proračun za vojsko torej prav za prav ni znižan. Dama vam 400 milijonov manj kot lani, toda če boste potrebovali, vam bomo dali še 400 milijonov! Obenem pa je precejšnja vsota določena tudi za ministrstvo za telesno vzgojo naroda, kjer je samo za Sokola odračunanih 80 milijonov Din.

Manjša nesreča

V Zgornji Senici pri Medvoda se je ponesrečila dekla Marija Perčič uslužbena pri nekem gospodarju. Z njim je šla v gozd podirati buke, pri čemer se ji je težka bukev zvrnila na nogo ter ji jo zmečkala. Prepeljali so jo v ljubljansko bolnico. — V Podreču je petar Ferjan Rožman obrezoval sadno drevje, padel z drevesa ter si zlomil levo roko. — Posestnika Franceta Majcna iz Bistrice pri Krškem je brenil konj v desno nogo in mu jo zlomil. — Mehanik Anton Modic iz Tomaljške je našel patrono ter jo razbil. Patrona je eksplodirala in Modicu raztrgala levo roko. Vse poškodovance so prepeljali v bolnico.

Ukrepi za varčevanje — novi davki

Dočim so se državni izdatki za razna ministrstva znižali, so hkrati uvedli nove davke in naložili nova bremena državljanom. Finančni zakon, ki ga je dne dni predložil finančni minister, ne vsebuje le proračuna, marveč tudi razne nove odredbe. Da bi se dohodki države povečali, bodo uvedene mnoge nove davke, reducirali pa bodo podporo kulturnim zavodom in nekaj jih odpravili.

Za srednje in visoke šole bo uvedena kolina (od 100 do 600 dinarjev), dijaki bodo morali pri sprejemu na zavodu plačati vsotno takso, za sprejetele bo do plačevali prav tako takso (na univerzah do 1000 Din). S 1. julijem naj se večje število srednjih šol zapre, druge spet reducirajo na nepopolne zavode, odpravili bodo dve državni pravoslavni bogoslovji in dve šolski.

Delavska ustanova prejela \$6000

New York. — Ustanova Pioneer Youth of America, ki ima eksperimentalno šolo za delavske otroke v Kingstonu, N. Y., je prejela šest tisoč dolarjev od sester Louise in Florine Lasker kot del zapuščine, ki sta jo prejeli od svoje matere. Vsota je bila darovana za izplačev prve knjižnice na posestvo, kjer se nahaja šola.

riatski šoli. Narodnim gledališčem v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani bo prosvetno ministrstvo dajalo podporo le za osebnostne izdatke in za zavarovalnino zgradb in inventarja, vse druge stroške naj krijejo gledališča iz svojih dohodkov (ki so sprito pili obiska gledališča majhni).

S podobnimi novimi bremenami davkoplačevalcem hočejo pokazati svoj način varčevanja. Odirati ljudi z davki, kulturne zavode zanemarjati, šolske zavode reducirati — to je varčevanje!

Umrli so

V Ljubljani posestnik in prevoznik Anton Vodnik-Možina, star 66 let, v Studencih pri Poljčanah je umrl posestnik in trgovec Ivan Logar, v Strugah na Dolenjskem pa 82-letni Andrej Pugalj, strojnik. Pugalj je bil ljudski pesnik ter pevec, ki je svoje pesmi sam uglašil in je bil kot tak znan daleč naokrog pod imenom Hrenov Andrej ali Struški peanik. — Pri Sv. Juriju ob Pesnici je umrla na porodu komaj 22 let stara Marija Skrofič. Nestrokovnjaška pomoč pri porodu je dovedla do zastrupitja krvi, ki mu je mati podlegla. — V Ljubljani je umrl poslovodja državnih železnic Ivan Fabijan, pri Sv. Juriju pod Kumom pa čevljarjeva žena Alojzija Vreljeva.

Primorske novice

V Gorici sta bila aretirana dva mlada fanta s imenom Velušček, ki sta hotela pobegniti čez mejo brez potnega lista.

V stanovanju Franciške Vovkove pri Sv. Križu na Vipavskem je finančna straža našla staro avstrijsko puško. Ženo so aretirali.

Iz Ilirske Bistrice poročajo, da bodo tam v bližini naselili Italijane iz južne in srednje Italije; v ta namen bodo pod Snežnikom kultivirali 500 hektarjev zemlje.

V Novakih na Cerkljanskem je zmrznil 84-letni Ivan Tušar. Omagal je med potjo domov in obležal v snegu na cesti.

V Gorici je umrl Ivan Leban, star 83 let in doma iz Renč. Tam je umrl tudi 60-letni čevljar Planinšek iz Tomaja na Krasu.

Izidorja Lipičarja v Kalu pri Kanalu, starega 19 let, je težko ranila nabita patrona, ki jo je z dvema vred položil na ogenj.

Fašisti zdaj ovajajo oblastem primorske Slovene in Hrvatce za komuniste. V Sv. Ivanju pri Trstu sta bila aretirana Ljubo Kovčič in Ciril Martelac. Po Istri je bilo v januarju aretiranih 40 dijakov in dva profesorja.

Mnogo požarov je bilo v januarju v goristi pokrajini. Zgorele so hiše ali druga poslopja posestnikov Ivanu Srebrničju v Solkanu, Alojziju Lavrenčičju v Dutevju, Davidu Peričju v Vrtojbi, Tomalčju in Pravljčju v Vrhpolju pri Ajdovščini in Vidmarju ter Žerjalu v Ribemberku.

Delavska ustanova prejela \$6000

New York. — Ustanova Pioneer Youth of America, ki ima eksperimentalno šolo za delavske otroke v Kingstonu, N. Y., je prejela šest tisoč dolarjev od sester Louise in Florine Lasker kot del zapuščine, ki sta jo prejeli od svoje matere. Vsota je bila darovana za izplačev prve knjižnice na posestvo, kjer se nahaja šola.

GLASOVI IZ NASELBIN

(Nadaljevanje s 2. strani.)

premalu; tu je treba izdatnejših aplikacij, učinkovitejšega gibanja, ker nivoj mišljenja v obeh deželah je zasut globoko v nasilne preteklosti; tu je treba lopate in krumparje, katerim je moč dokopati do sten, ki zadržujejo naše glasove.

Naše razmere so narastle, se razbohotile, mišljenje obeh dežel pa živi v majhni koči, oblečena v kratke deške hlače, veliko premajhne za to rast, za naše potrebe. To je dokaj smešno dejstvo in pri vsaki mestni in deželni ter državni upravi ga naltimo vsak dan. Dežela se je razmahnila, ali politiki in uprave dan za dnem pogrevajo eno in isto juho in vsakokrat, oddahnete se. S tem pogretim maslom barvajo ljudsko mišljenje in mnogi državljani zajamejo, zajemajo že radi spoštovanja in starega strahu, ki stoji za hrbtom in sili ljudi k arebanju juhe, na drugi strani pa opozarja ter brani: ne jejte preveč, naj se malo poleže, je še časa.

Sedanjost je njihov bogat lonec, iz katerega črpaajo do ogromne globine, bodočnost pa je namenjena nam, ako bomo prevrtli ter dosegli do ramen naše mestne in državne uprave ter preko. Že danes se stavimo z njimi krepko nasproti. Ključemo delavcu, da stopi v naše stopinje, ki so trdne in varne. Se ni pomladi, solnce pa se bliža vsak dan, topi led in sneg in voda počasi pronika v zemljo ter pije. Te besede so mi danes na jeziku in prihajajo iz prepričanja ter brez strahu in se polagajo pod ključno oblogo razmotrivanja naših čitalcev ter dopisnikov. Zadržujte nevednost, ne pustite ji stopati po naših pravicah. — J. Kovacich.

Papeški produkti

Collinwood, O. — V Amerikem Slovencem vidim, da se urednik norčuje glede premoženja in napredka pri SNPJ. In tudi sheboyganski fajmošter se zelo briga za to, tako da čisto zanemara svojo dolžnost, pa sam kuri sovražstvo. Ali ta fajmošter je papežev produkt in se raji poslužuje Mussolinijevih naukov in vtiče svoj kljun kjer nima posla. Zato pa ni čuda, če je napredek oviran, ki ga SNPJ ne skriva. Isto je tudi pri vaši organizaciji, dasi je blagoslovljena. Vi imate velik črni plašč in lažje zakrivate. Čemu zakrivate, če ste pošteni?!

Uredniku Ameriškega Slovenca in fajmoštru naj bo povedano to, če se jih resnica še kaj prime. Število izključenih in črtanih članov narašča pri vseh slovenskih podpornih organizacijah, in v a s a je na prvem mestu. To je, ker delavci ne morejo plačati acesmenta, to ni zato, ker ga nečejo — ker ga ne morejo. Kdo je tega kriv? Krivi ste tudi vi, ker zagovarjate današnji sistem, ki je privedel ljudstvo v pomanjkanje. Vi ste tisti, ki vlečete nezavedno maso pod vaš plašč, ki je podobenalec črnega veča. Z vašimi spretnimi lažmi ste privedli svet v propast in zato pa naše podpirne organizacije omahujejo. Članstvo, tisto, ki je najbolj v bedi, je izključeno iz organizacij in postane produkt vaše svete človeške družbe, katero vi vodite.

Sedaj pa pride še vprašanje: kaj je radlike med vašim ali našim članom, ki sta črtana iz organizacije? Član, ki je bil v va-

ši organizaciji, je ostal neveden in zaslepljen od opija, ki ste mu ga dajali. Član SNPJ, čeravno je zgubil društvo, pridobil si je dosti razuma in postal je pravi borec za delavske interese ter prišel do spoznanja, da vi ste tista šiba, ki delavstvo tope že 3000 let.

Zato pa smo lahko delavci ponosni na SNPJ, ki je edina slovenska organizacija, ki daje članstvu najboljše pogoje, in obenem ima svoj dnevnik Prosveta, ki je tiskan v naprednem delavskem duhu, da kaže delavstvu pravo pot, ki ga bo privedla v pravo in pošteno človeško družbo, ker je upravičeno do naravnega bogastva. Potem bi se ne bilo treba nam več bat, da bomo črtani iz društva; potem bi ne potrebovali podpornih organizacij.

Fajmoštrova organizacija in njihovo delo ni napravilo delavstvu sreče v skoro dvatisoč letih in je tudi v prihodnjih dvatisoč letih ne bo. Zato pa, delavce, prebudi se iz dvatisočetnega spanja in podpiraj le delavsko organizacijo! — Anton Skapin.

Priprave na koncert

Sheboygan, Wis. — Da se slovenska pesem ne pozabi, ampak oživi, pokrepi in zadobi zopet v srcu zavednih slovenskih rojakov opominjajoč močan odmev, se je sheboyganski pevski "Slovenski zbor" odločil na zadnji seji, da priredi koncem meseca maja pevski koncert v Standard dvorani, za katerega se še sedaj pridno pripravljamo. Izbranih imamo celo vrsto najbolj mičnih narodnih, ljudskih popevk in pesmi. Mnogim rojakom je še gotovo v spominu koncert, katerega smo priredili lansko leto pod vodstvom gđe. Stanke Skok. Vaak, ki je bil navzoč, je bil dobre volje in se je laskavo izrazil. Nekdo je celo rekel, da se počuti, da bi zavriskal s tako korajžjo, kakor je v rojstni vasi ko je šel k dekletu v vas, če ne bi bilo v dvorani. Nikomur ni bilo žal za plačano vstopnino in udeležbo.

To nas je navdušilo, da zopet letos priredimo en tak koncert. Skoro gotovo bo pa na vsebini še bolj bogat kot je bil pretečeno leto. Vstopnice za omenjeni koncert se bodo prodajale v bližnji bodočnosti. Priporočamo se, da se naj nikdo ne brani kupiti ponudene mu vstopnice. Upošteva jo sedanje kritične čase in slabe finančne razmere, bodo vstopnice primerno nizke cene.

Ljubitelji petja in slovenske pesmi v obče boste pokazali na tem koncertu, koliko vam je za obstoj petja, pevskega zbora in njih trud z vašo udeležbo. Program koncerta bomo objavili pozneje v slovenskih časnikih. Se najtopleje priporočamo vsem prijateljem petja, dobro mislečim in zavednim rojakom.

Za pripravljalni odbor,

Leo Majcen.

Smrtna kosa

Meadowlands, Pa. — Naznanjam, da je 26. januarja t. l. v ljubljanski splošni (bivši deželni) bolnišnici umrla moja mati, Ana Petercel, roj. Trček, rojena v Kladju, Stara Oselica nad Skofjo Loko, v starosti 65 let. Bila je dobra mati, skrbna gospodinja in spoštovana žena. Zapuščena v žirih očeta Franca, starejšega sina Franca, mene tukaj, tri poročene sestre, Ivano, Mici in Roziko, najmlajšega sina Leopolda (20 let in na smrtni postelji), ter trajni spomin pri vseh, ki so jo poznali. — Vinko Petercel.

Slovenska Narodna Podporna Jednota

Ustanovljena 9. aprila 1904
1907-58 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
Inkorp. 17. Junija 1907 v državi Illinois
Tel. Rockwell 4904
GLAVNI ODBOR S. N. P. J.

UPRAVNI ODBOR:
VINCENT CANKAR, predsednik... 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
FRED A. VIDER, gl. tajnik... 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
BLAS NOVAK, tajnik bel. oddelka... 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
JOHN VOGRICH, gl. blagajnik... 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
FILIP GODINA, upravitelj glasila... 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
JOHN MOLEK, urednik glasila... 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

ODBORNIKI:
ANDREW VIDRICH, prvi podpredsednik, 609 Russell Ave., Johnstown, Pa.
DONALD J. LOTRICH, drugi podpreds., 1937 S. Trumbull Ave., Chicago, Ill.
JOHN J. ZAVENTNIK, gl. zadržnik... 3734 W. 26th St., Chicago, Ill.

GOSPODARSKI ODBOR:
FRANK ALESH, predsednik... 2124 S. Crawford Ave., Chicago, Ill.
JOHN OLIP... 149 S. Prospect Ave., Clarendon Hills, Ill.
JOSEPH SISKOVICH... 1009 E. 74th Street, Cleveland, Ohio.

FOROTNI ODBOR:
JOHN GORSEK, predsednik... 414 W. Hay St., Springfield, Ill.
ANTON SULAR... Box 27, Arma, Kans.
JOHN TROEL... Box 257, Strabans, Pa.
FRANK PODOB... Box 61, Park Hill, Pa.
FRANCES ZAKOVSEK... 1016 Adams St., No. Chicago, Ill.

OKROŽNI ZASTOPNIKI:
GEORGE SMREKAR, prvo okrožje... 137 Main Ave., W. Allquippa, Pa.
JOHN LOKAR JR., drugo okrožje... 606 E. 162nd St., Cleveland, Ohio.
FRANK KLUN, tretje okrožje... Box 658, Chisholm, Minn.
JOSEPH BRATKOVICH, četrto okrožje... R. 5, Pittsburg, Kans.
FRANK KLOPČIC, peto okrožje... Box 153, Rock Springs, Wyo.

NADZORNI ODBOR:
FRANK ZATTE, predsednik... 5539 W. 26th St., Chicago, Ill.
ALBERT KRAT... 1015 W. Pierce St., Milwaukee, Wis.
FRED MALGAI... 25 Central Park, Peru, Ill.

POREKLO: Slovenski narodni odbor, ki deluje v gl. mestu, se vsi tisti: VSA PIRMA, ki se nanaša na pogoje gl. predsednika, naj se nanaša na predsednika. VSA PIRMA politično in etno, ki se nanaša na etno, naj se nanaša na etno. Vse ostalo, (kajne so bilisti politiki, naj se politiki na bel. tajništvo. Vse ostalo v zvezi s blaginjskimi posli, naj se politiki na blaginjsko. VSA PIRMA glase politične, naj se politiki na gl. upravno odbor, naj se politiki na Frank Salom, predsednik nadzornega odbora.

VSI PRILIKI na gl. porotni odbor naj se politiki na John Gorika, predsednik porotnega odbora. VSI PRILIKI in drugi opisi, nomenklatura, opisi, nomenklatura in opisi, naj se politiki na "PROSVETA", 5537 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill. NOTE: Correspondence with the Executive Office should be addressed as follows: Correspondence for the Executive Office should be addressed to him. All communications of money and business concerning ledger and members other than club benefits should be addressed to the secretary's office. Minutes of each benefit should be addressed to the secretary's office. Financial matters under the jurisdiction of the treasurer's office should be taken up with him. Correspondence concerning the work of the executive board should be addressed to Frank Salom, chairman of the Board of Supervisors. Charges, complaints and appeals should be addressed to John Gorika, chairman, Judicial Committee.

Večnoma vsi valilniki imajo napravljeno alično mrežo ali pa plehnato, tik pred vratmi, katere se odstrani, da zamorejo piščanci pod mrežo, kadar so suhi. Ako čujemo piščance čkavati v lupini, ne pomagaj dosti, če lupino razbljemo, pač pa pustimo, da so skoraj val zlozeni, šele tedaj lahko to storimo. Ne smemo pa odlašati lupine, samo prebimo jo previdno in tako položimo jajce nazaj na mrežo. Kadar je valjenje popolnoma končano, tedaj odstranimo lupine in jajca s mrtvim zarodkom in druga.

Dobro očiščimo valilne mreže ter denimo nazaj piščance, da se dobro posušijo in utrdijo. Pustimo vrata nekoliko odprta, da imajo piščanci zrak. Držimo temperaturo ravno nad glavami piščancev v valilniku krog 95° F. kakih 36 do 48 ur po izvalitvi. Sedaj preselimo previdno piščance v kake zaprte škatle v gojilnik. Pazimo, da jih ne prehladimo, ker je zanje sedaj zelo nevaren čas.

(Dalje prihodnjaj.)

RAZNE VESTI

Smrt delavske borilke

New York. — Iz German-towna, Pa., je prišla vest, da je umrla ustanoviteljica in tajnica Natl. Consumer lige, 72 let stara Florence Kelley. V delavskem gibanju je pričela biti aktivna pred 32 leti, prej pa je bila aktivna v Hull House, Chicago, z Jane Adama. Kelley je posvetila vse svoje sposobnosti problemu neorganiziranih, do skrajnosti izkoriščanih delavk. Z veliko agiliteto se je borila za izboljšanje njih razmer v tovarnah, proti otroškemu delu ter v stavkah. Bila je plodovita in posredovala delavske pionirke. Z njeno smrtjo je nastala resnična vrzel v delavskem gibanju.

Brezposelnost med godbeniki

Pittsburgh, Pa. — Polovico članov tukajšnje unije godbenikov je brezposelnih, poročajo tajniki unije. Unija je naznanila, da bo priredila veliko predstavo, v kateri bodo sodelovali tudi gledališni igralci. Ves preostanek se bo porabil za podpiranje brezposelnih godbenikov.

Skušajo odvrniti stavko

Boston, Mass. — Zastopniki organiziranih oblačnih delavcev v industriji za ženske obleke in zastopniki podjetnikov se pogajajo za novo pogodbo z namenom, da preprečijo stavko. Podpredsednik Intl. Ladies Garment Workers unije je po seji izrazil upanje, da bo sporazum dosežen mirnim potom, brez stavke.

Odstranitev piščancev

Po 18 dneh, če ni najno potrebno, ne smemo odpreti valilnika in odstraniti piščancev toliko časa, da je valjenje dovršeno. Tako postopanje povzroči, da izpuhti vlaga pri odpiranju in osuši valenje, da se potem piščanci primejo lupin in prisašajo. S takim ravnanjem včasih pokvarimo več nego polovico piščancev.

Ob 14 dneh pa že vidimo močan zarodek: Jajce je temno, napolnjeno z zarodkom in je prozorno na zračnem koncu, s precejšnjo prostornostjo. Jajce z mrtvim zarodkom je vidno sedaj le na pol razvito in nepravilno vidno na zračnem koncu. Klopote je pa lahko spoznati.

Ob 18 dneh, če ni najno potrebno, ne smemo odpreti valilnika in odstraniti piščancev toliko časa, da je valjenje dovršeno. Tako postopanje povzroči, da izpuhti vlaga pri odpiranju in osuši valenje, da se potem piščanci primejo lupin in prisašajo. S takim ravnanjem včasih pokvarimo več nego polovico piščancev.

Člani mladinske socialistične lige v New Yorku na straži pred vodnjakom poslopjem, v katerem se dnevno obravnavajo evklidovski glasi.

Elijan Rajmund:

PLIN V ZAPADNI EVROPI

(Prikaz iz bodočnosti evropskega velenja.)

Za "Prosveto" prevedel s avtorjevim dovoljenjem Fr. W.

III.

Na vrata je nekdo potkal.

V sobi so se spogledali. Vsem je postalo tesno, v vseh se je zganil velik nemir. Priluhnilo so, trkanje se je ponovilo, njim pa nemirnost povečala. Nihče ni prav vedel, kaj naj stori.

"Kdo trka?" je vprašala Lija in priluhnila s posebno pozornostjo.

"Odpri, Lija!"

Začul se je slaboten glas in razjasnil skrivnost.

"O, Riko!"

Lija je kar vzklikala in šla odpirat.

Riko je vstopil. Bled, suh, skoro slab. Pogledal je po zbranih, se jih razveselil. Z veselimi očmi je oplazil Lijo, od Huga se pa sploh ni mogel odtrgati.

"Kar presenečen sem. Tako težko te je dobiti, Hugo. In vaju tudi, značna vrtoglavca." Hugo je veselo pozdravil:

"Se piše verze in študira?"

"V obeh rečeh se zamemam," je hitela Lija pojasnjevali.

Riko tega ni zanikal.

"Liji moram samo pritrčiti. V času, ko zginajo v ječe dragi prijatelji, ko se strelja v najboljše, je pisanje verzov bedarija.

"V koga se je strejalo," je vprašal Jan in hlastno pričakoval pojasnila.

Nastalo je veliko pričakovanje žalostnega razodetja.

"Kdo je v zankah?" je vzklikal prvi pilot.

Z Rikovega obličja je zginila vsa radost.

"Roman, Otmar in še štirje drugi so zaprti.

Hugo je imena ponovil:

"Roman ... Otmar ... In imena onih štirih?"

"Za število se ve, za vsa imena pa ne. Tudi podrobnosti še niso znane.

"Začelo se je. Prilitek bo vedno jačji," je menil Jan in razmišljal usodo zaprte šestorice.

Mali pilot je silil v Rika.

"A povod? Kaj so storili?"

"V temo je že zavito. Le to se trdovratno trdi, da sodba ne bo mila."

"Sele zaprti so jih, pa bo že sodba," se je čudil prvi pilot in zmajeval z glavo.

"Vse, kar jih more ovirati, hočejo brezobzirno zatreti," je razlagal Riko. "Prepričevalno kroži vest, da puške spregovore svojo besedo."

Lija mu ni verjela.

"Tisoč drugih načinov usmrtitve obstaja, pa bi puške rabili. Taki tepci niso."

Hugo pa ni bil teh misli.

"Meni se zdi verjetno. Za puškami so dobro premišljeni nameni. Med ljudstvom se vzbudi pozornost, za njo pa podneti strah, a za njim vladajočim ugodno razpoloženje."

"Znamenje so dali," je potrdil oče. "Budnost je potrebna. Tudi ti, sin, glej, da boš na svojem mestu."

"Bom, oče. Ob pravem času s pravimi dejanji. Pa ne sam. Dva sta tu, a še nismo vsi."

Oglasila sta se pilota.

"Odit bo treba."

"Včasih so minute važne."

Hugo se je pripravil za odhod.

"Da. Tudi sekunde bomo tehtali previdno. Pa pojdemo."

Tudi pilota sta se zganila, si s Hugom vred oblekla plače in se poslavljala.

Jan jim je s odločnostjo zabijeval:

"Držite se tudi v najhujšem!"

"Dokazati želim, da sem te vreden," je Hugo zagotavljal sivega moža. "V rani mladosti te nisem zastoj poslušal. Čeprav sem šel potem militarizmu služiti in si mi zameril, bo greh odkupljen zdaj v dvojni meri."

Med Hugovim zagotavljanjem so se poslovali.

Potem so piloti odšli in pustili Jana in Lijo z Rikom same v skromnem stanovanju proletarskega predela.

IV.

Jan se je zamislil.

"Odsel je ... Odsel ... Tako težko je biti oče."

Pogledal je Rika in Lijo, se zamislil in šel v drug, manjši prostor malega stanovanja.

Lija se je zagledala v mladega Rika.

On je vprašal:

"Kako je s tabo, Lija?"

"To veš. Povej o sebi."

"Pri zdravniku sem bil danes."

"Kaj pravi?"

"Da je nevarno, vendar pa upa."

"Upa ... Samo, da upa!"

Lija je veselo vzkliknila in se Rika tesno oklenila. Nič ni mislila, da je bolan, da prav za prav ne sme v njegovo bližino. Opajala je za radost svidenja in neko varnost pred strahovi razburilivega, težke dni znanega življenja je občutila v Rikovem objemu.

Ostala sta dolgo sama.

Jan je pa imel pozno v noč mnogo važnega dela v svoji mali izbi.

V.

V temni zborovalni dvorani revolucionarne organizacije "Goreča zvezda" je nastajal živahen vrvež. Pet članov in tri članice so z vsem ognjem razpravljali o usmrtitvi obsojenih tovarišev. Pričakovali so z vso nestrpnostjo novih tovarišev in tovarišic, a med pričakovanjem vneto govorili o žrtvah in se razgrevali.

Prvi član je zatrjevalno pojasnjeval:

"Usmrtitev se ni mogla preprečiti. Za kraj in uro smo zvedeli prepozno.

Mlada članica je vzkliknila:

"Ubogi Otmar! Za prazen nič je moral dati glavo. — Nearečni!"

Drugi član je hitel s pojasnjevanjem:

"Mladi sodnik, s katerim smo v zvezi, pravi, da so se vzorno zadržali. Hotelo se je zvedeti za nas, a oni — slava jim! — so bili nemir."

"Slava žrtvam! Maščujmo jih!" se je iztrgalo vsem iz ust.

Tretji član je zatrjeval:

"Maščevanje pride, ko zmaga naša misel. Poprej bo pa med nami samimi nekaj potrebnega."

"Povej do kraja!" je zahteval četrti član.

"Povej! Povej!" so zahtevali tudi drugi glasovi.

Tretji je z važnostjo razložil:

"Prevarite: je li mogoče, da so šestorico na lepem zalotili brez ovadne?"

Peti član ga je opozoril:

"Veliko sumnjo si izrazil. Utemeljiti morati!"

"Za tistega, ki zna misliti, je to dovolj preprosto."

"Lahko je kdo med nami," je izjavila druga članica.

Tretji pa, ki je sprožil to nevarno misel, je kar zagabil za izraženo mnenje.

(Dolje prihodnjak.)

jasna pojma. Da ali ne. Nekaj je iskal med tema dvema pojma, toda ničesar ni mogel najti.

"Ne verujem, da bi se s tem kaj spremenilo," je dejal Tom.

"Zaj je povsod enako. Povsod je umazano." Zdačji je dvignil glavo in ugledal — Ano. Pri vratih je stala v marogasti ruti in lakajoče strmelala. Bila je pač malo pijana, zakaj mencala in prestavljala se je z nogami zdaj na to, zdaj na drugo stran, a iz ust ji je uhajalo kockanje. Ko je ugledala Toma, se je njeno udrti obličje spremenilo v srd in počasi se mu je približala.

"Ali si se že nažlampal?", ga je prišla s surovo strogostjo.

"Ta ti žre, a jaz sem garala. Ta ti žre, a jaz ga čakam zunaj na cesti. In goste ima — goste —"

Jezno je ošinila z očmi pusto Lucije nje neznanega Kristofa.

Nato je osorno zapovedala: "Domov pojdi — spat!"

Lucija vaa beana, da se je vse zarotilo proti njej, se je vnovič privila k Tomu in mu strogo šepnila: "Nikar ne pojdi ž njo!"

Ana jo je pogledala in zakričala:

"Proč od njega, kurba kajna! Ne bo več plačeval!"

"Pusti to!" jo je mirila Lucija.

"Ali mu ti daješ žreti in pri tebi spati?" je trdo vprašala Ana.

"Ne — torej pusti ga, drugače ti jih naložim. Si zastopila? Tom, pojdi!"

Tomaž je utrujeno vstal.

"Ali greš?" je vprašala Lucija.

"Boljšo bo."

"Zakaj hočeš iti? Vseeno je in povsod je enako," mu je dejala Lucija in potuhnjeno kazala zobe.

Ko je Tom začul svoje lastne besede iz njenih ust, se je zopet vsedel.

"Danes ne pojdem s teboj", je počasi dejal Ani ne da bi jo pri tem pogledal.

"Danes pojdeš, ti svinja? Danes ne — jutri pa kajpada, kaj ne? Dokler te ven ne vrže? Ali to ne gre tako. Tukaj imam jaz besedico za spregovoriti. Kdo te je tri leta prežvečal? Ali te mar nisem rešila pogina? Pojdi!"

Zgrabila je njegovo roko in jo potegnila.

"Hi—hi—hi!" se je Lucija cikajoče smejala. "Nič dobrega in nič hudega ni, ampak nekaj bedastega in bojazljivega je Tom!"

Te besede so Toma zadele, da se je obrnil k Ani:

"Izpusti me!"

"Ne!"

Zdačji se je okrenil do nje, iztegnil je prosto roko in jo z vso silo udaril po obrazu. Ana ga je spustila, zaprla oči in padla na kolena.

Počasi se je vzdignila. Glava se ji je majala in noge je niso mogle več podpirati. Alkohol, ki je gospodaril v njej, jo je radi klofute spravil v bolečino. Pred se ni gledala, samo čutila je, da se opoteka. Stud, smrad, bolečina in ponižanje, ki sta jo čutila trebuch in arce, sta ji stopila do vratu. Kričala je, ko jo je dušilo:

"Tako — tako — in meni! Za vse, kar sem zanj storila — mraha! Če bi ne bilo mene — bi bil poginil kakor pes. Ubij me, svilnija ostudna — ubij me za vse to!"

"Imej me rada!" je sikal Tom in se vzdignil, da pojde. "Rada me imej!" je tulila Ana čisto iz sebe — "sedaj mi pravi: imej me rada!"

Udarila je v histeričen smeh.

"Betica, teslo, telega! Mar izgledam, ko da sem vobče imela rada kakega moža? Ali zastopim? Vse sem mu zmetala in o in obesila nanj. Prisegam. Zakaj? Ker mi je dobro delo, če je kdo vedel, da sem ga imela rada. Da sem ga znala rada imeti, jaz, Ana Vichova, knjižna številka 806! In Tom mi je verjel! Nasedel je na limance. Radi tega je bil pri meni. Ne radi tega, ker je to njemu prišlo, ne — temveč radi tega, ker je meni dajal dobroto in prijetnost. Ti si bil pač moj spasi!" je klicala Tomu, plazeč se po kolenih k njemu. "Moj spasi, spasi pocestnice. Jaz sem te kupila, kakor kupujejo moške mene. In, da s tem nisem samo jaz svinja ampak tudi ti. Končaj s temi stvarmi že enkrat falot! In tu imaš denar — še danes — ga zari. To sem zaslužila za tebe — zato sem te kupila!" — je divje tulila in mu razmetala pred noge razcefrane bankovce.

Od nekod je pridrl lastnik lokala, neki šid. Vrajemno s hišnikom je vzdignil Ano in jo vje-

kel iz lokala. Potem sta jo vrgla na cesto. In njen pijan glas je venomer silil zunaj z ulice.

Kristof Juda je ves čas molče sedel. Večkrat se je streslo v njem, morda je karkoli hotel reči ali vedno se je zadržal. Vendar sedaj, ko se je vse to odigralo in je med vsemi navzočimi zavladalo mučno molčanje, je kot prvi presegal:

"Plačam in pojdem!"

Lucija, ki ni mogla prikrivati gole radosti nad vsem tem, kar se je zgodilo, je Toma sunila v rebra in mu laskavo ter priliznjeno dejala, ostrivši si ustnice:

"K meni pojdeš!"

Tom ji ni odgovoril. Plačal je ceho in odšel skupno s Kristofom. Lucija je poskočila za njim. Pred izhodom iz krčme sta tiho stala oba moža in si podajala roke.

"Pridem, jaz pridem jutri ob desetih v davčni urad", je rekel Tom. "Prijava me, jaz pojdem."

"Dobro", mu je odvrnil Kristof.

Zatem sta se ločila. Lucija je drvela za Tomom in ga zgrabila za ramo. Tom pa ji je s studom istrgal svojo roko in zagodrnjal:

"Marš — zgini proč!" In Lucija, pretkana bitje, vaa zmedena in na mah tako brezmejno sama v tem sivem mestu, je ostala pod laterno. Da se komurkoli daje v sladostrajste za denar. Komurkoli — in samogovne za ljudi: ki pozno v noč iščejo, tavajo, blodi jo. Ali komurkoli.

Lucija prodaja telo. Noč je tako dolga.

Tom pojde na severni tečaj. Ana Vichova je sama.

V življenju so vse mogoče reči. Barve in ljudje. Bordeli, severni tečaj in sivina težkih dni.

(Priredil Fr. K.)

(Konec.)

Čarovnice in čarovnice

Človek bi mislil, da bo splošna prosvetljenost naših dni praznovanje v civiliziranih deželah odpravila enkrat za vselej. Vendar se zdi, da stara prazna vera le težko umira, kakor je videti iz nekega primera, ki je prišel pred kratkim v javnost.

Dva moža v Hamburgu sta bila tako praznoverna, da sta si zagotovila pomoč neke ženske, ki sta jo smatrala za čarovnico, da bi jima krave in teleta rešila "uroka."

"Čarovnica" pa je bila hči starega ovčjega pastirja in je po starem izročilu imela kakor nje oče nadnaravne moči.

Ko pa njene zarotitve niso zalegle, sta ji oba možakarja začela hišo, ne iz jeze, temveč zato, ker sta bila prepričana, da morata čarovnico "izkadi."

Zgodilo pa se je, da ni zgorela čarovnica, temveč dve čisto neprizadeti osebi. Možakarja sta prišla seveda v ječo.

Obsečna raziskovanja so ugotovila, da je vera v čarovnice in čarovanje mnogo bolj razširjena, nego si mislimo — navzlic našim modernim vzgojnim metodam.

Praznovanje na francoskem

V francoskem podeželju je prazna vera še dandanes silno razširjena. So cela okrožja, kjer so vsi mogoči "zarotitelji" v velikih časteh, bodisi pri rojstvih, smrtih ali drugih okoliščinah. Tudi za odpravo živinskih boleznih ali za večjo letino se kmetje poslužujejo teh čarovnikov.

"Čarovnice" imajo na francoskem takšno moč, da so osnova celo lastne stanovske organi-

zacije, ki zastopajo koristi svojih članic, določujejo članarine in področja, v katerih sme ta in ta članica izvrševati svojo "obrt."

In če članica umre, ji določi organizacija naslednico.

Če je kaj takšnega mogoče v polni Evropi, se ne smemo čuditi, da praznovanje cvete tudi v oddaljenih njenih koncih, na vzhodu, na severu in jugu. A celo na Angleškem verjamejo trdno v nadnaravne sile in skrivništvo.

Praznovanje na Angleškem

V določenih delih Walesa, Cornwalla, vzhodne Angleške in v Lancashiru se čutijo ljudje uvažljene, če se kdo smeje njihovemu babjeverstvu.

V Cornwallu se je zgodilo pred kratkim tole: Neki kmet je tožil drugega kmeta, češ, da mu je zapretel s "strašnimi mukami in kaznimi," če ne ustavi uroka, ki mu ga je napravil na dom in živino. Sodnik je zamen skušal pregovoriti praznovnega kmetiča, da je njegova vera v čarovnije, uroke, hudičeve sile in podobno prazna marnja.

V nekih delih Walesa imajo še danes običaj, da novorojenčcu prebodejo uho, kar naj mu prinese srečo. Med to operacijo mrmar star mož, "čarovnik," skrivnostne besede. A celo v neposredni bližini Londona cvete praznovanje javno. Neki novinar pripoveduje, da so ga pred kratkim v nekem londonskem predmestju opozorili na starega moža, ki "ima usodo in srečo vsega prebivalstva v svojih rokah." Ta možak stanuje v razpadli bajti v neposredni bližini neke mestne šole!

To so le nekateri primeri. A kaj se dogaja vse za zaprtimi vrati v tem pogledu — to je poglavje zase.

Oslabljeni živi se ojačajo

Nuga-Tone vnaša zdravilo, ki očišči telo bolezenskih živih celic in odvrnejo slabost živca, mišice in življenjske organe. Vam je dobro znano, odpravi šibkost, neravnost, pomaga obiliti in mehurnim pokažem ter vnaša pripravi, da živite vso svojo življenjsko. Navedite si številko Nuga-Tone brez odlašanja. Je na prodaj v lekarnah. Ako va lekarnar nima, recite naj ga nabavi od trgovca na debelo.

Če želite, da vam bo zdravilo, ki očišči telo bolezenskih živih celic in odvrnejo slabost živca, mišice in življenjske organe. Vam je dobro znano, odpravi šibkost, neravnost, pomaga obiliti in mehurnim pokažem ter vnaša pripravi, da živite vso svojo življenjsko. Navedite si številko Nuga-Tone brez odlašanja. Je na prodaj v lekarnah. Ako va lekarnar nima, recite naj ga nabavi od trgovca na debelo.

Če želite, da vam bo zdravilo, ki očišči telo bolezenskih živih celic in odvrnejo slabost živca, mišice in življenjske organe. Vam je dobro znano, odpravi šibkost, neravnost, pomaga obiliti in mehurnim pokažem ter vnaša pripravi, da živite vso svojo življenjsko. Navedite si številko Nuga-Tone brez odlašanja. Je na prodaj v lekarnah. Ako va lekarnar nima, recite naj ga nabavi od trgovca na debelo.

Če želite, da vam bo zdravilo, ki očišči telo bolezenskih živih celic in odvrnejo slabost živca, mišice in življenjske organe. Vam je dobro znano, odpravi šibkost, neravnost, pomaga obiliti in mehurnim pokažem ter vnaša pripravi, da živite vso svojo življenjsko. Navedite si številko Nuga-Tone brez odlašanja. Je na prodaj v lekarnah. Ako va lekarnar nima, recite naj ga nabavi od trgovca na debelo.

Če želite, da vam bo zdravilo, ki očišči telo bolezenskih živih celic in odvrnejo slabost živca, mišice in življenjske organe. Vam je dobro znano, odpravi šibkost, neravnost, pomaga obiliti in mehurnim pokažem ter vnaša pripravi, da živite vso svojo življenjsko. Navedite si številko Nuga-Tone brez odlašanja. Je na prodaj v lekarnah. Ako va lekarnar nima, recite naj ga nabavi od trgovca na debelo.

Če želite, da vam bo zdravilo, ki očišči telo bolezenskih živih celic in odvrnejo slabost živca, mišice in življenjske organe. Vam je dobro znano, odpravi šibkost, neravnost, pomaga obiliti in mehurnim pokažem ter vnaša pripravi, da živite vso svojo življenjsko. Navedite si številko Nuga-Tone brez odlašanja. Je na prodaj v lekarnah. Ako va lekarnar nima, recite naj ga nabavi od trgovca na debelo.

Če želite, da vam bo zdravilo, ki očišči telo bolezenskih živih celic in odvrnejo slabost živca, mišice in življenjske organe. Vam je dobro znano, odpravi šibkost, neravnost, pomaga obiliti in mehurnim pokažem ter vnaša pripravi, da živite vso svojo življenjsko. Navedite si številko Nuga-Tone brez odlašanja. Je na prodaj v lekarnah. Ako va lekarnar nima, recite naj ga nabavi od trgovca na debelo.

Če želite, da vam bo zdravilo, ki očišči telo bolezenskih živih celic in odvrnejo slabost živca, mišice in življenjske organe. Vam je dobro znano, odpravi šibkost, neravnost, pomaga obiliti in mehurnim pokažem ter vnaša pripravi, da živite vso svojo življenjsko. Navedite si številko Nuga-Tone brez odlašanja. Je na prodaj v lekarnah. Ako va lekarnar nima, recite naj ga nabavi od trgovca na debelo.

Če želite, da vam bo zdravilo, ki očišči telo bolezenskih živih celic in odvrnejo slabost živca, mišice in življenjske organe. Vam je dobro znano, odpravi šibkost, neravnost, pomaga obiliti in mehurnim pokažem ter vnaša pripravi, da živite vso svojo življenjsko. Navedite si številko Nuga-Tone brez odlašanja. Je na prodaj v lekarnah. Ako va lekarnar nima, recite naj ga nabavi od trgovca na debelo.

Če želite, da vam bo zdravilo, ki očišči telo bolezenskih živih celic in odvrnejo slabost živca, mišice in življenjske organe. Vam je dobro znano, odpravi šibkost, neravnost, pomaga obiliti in mehurnim pokažem ter vnaša pripravi, da živite vso svojo življenjsko. Navedite si številko Nuga-Tone brez odlašanja. Je na prodaj v lekarnah. Ako va lekarnar nima, recite naj ga nabavi od trgovca na debelo.

Če želite, da vam bo zdravilo, ki očišči telo bolezenskih živih celic in odvrnejo slabost živca, mišice in življenjske organe. Vam je dobro znano, odpravi šibkost, neravnost, pomaga obiliti in mehurnim pokažem ter vnaša pripravi, da živite vso svojo življenjsko. Navedite si številko Nuga-Tone brez odlašanja. Je na prodaj v lekarnah. Ako va lekarnar nima, recite naj ga nabavi od trgovca na debelo.

Če želite, da vam bo zdravilo, ki očišči telo bolezenskih živih celic in odvrnejo slabost živca, mišice in življenjske organe. Vam je dobro znano, odpravi šibkost, neravnost, pomaga obiliti in mehurnim pokažem ter vnaša pripravi, da živite vso svojo življenjsko. Navedite si številko Nuga-Tone brez odlašanja. Je na prodaj v lekarnah. Ako va lekarnar nima, recite naj ga nabavi od trgovca na debelo.

Če želite, da vam bo zdravilo, ki očišči telo bolezenskih živih celic in odvrnejo slabost živca, mišice in življenjske organe. Vam je dobro znano, odpravi šibkost, neravnost, pomaga obiliti in mehurnim pokažem ter vnaša pripravi, da živite vso svojo življenjsko. Navedite si številko Nuga-Tone brez odlašanja. Je na prodaj v lekarnah. Ako va lekarnar nima, recite naj ga nabavi od trgovca na debelo.

Če želite, da vam bo zdravilo, ki očišči telo bolezenskih živih celic in odvrnejo slabost živca, mišice in življenjske organe. Vam je dobro znano, odpravi šibkost, neravnost, pomaga obiliti in mehurnim pokažem ter vnaša pripravi, da živite vso svojo življenjsko. Navedite si številko Nuga-Tone brez odlašanja. Je na prodaj v lekarnah. Ako va lekarnar nima, recite naj ga nabavi od trgovca na debelo.

Če želite, da vam bo zdravilo, ki očišči telo bolezenskih živih celic in odvrnejo slabost živca, mišice in življenjske organe. Vam je dobro znano, odpravi šibkost, neravnost